

**GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL FINANTELOR
PUBLICE**

Programul Operațional de Asistență Tehnică

2007-2013

- Aprilie 2006 -

SUMAR

<i>Lista abrevierilor</i>	3
<i>Introducere</i>	5
1. Analiza situației existente	7
1.1 Sistemul instituțional pentru implementarea asistenței UE în România	7
1.2. Consolidarea capacității administrative pentru gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene	10
1.3. Coordonarea instrumentelor structurale și sistemul de management financiar și control	11
1.4. Stadiul actual de pregătire în cadrul Autorității de Management pentru PO AT	12
1.5. Resursele umane și formarea	13
1.6. Evaluarea	15
1.7. Sistemul Informatic Unic de Management	16
1.8. Publicitatea și Informarea	19
1.9. Capacitatea de absorbție	21
2. Analiza SWOT	22
3. Strategia	25
3.1. Obiective	27
3.2. Lista Axelor Prioritare	31
3.2.1. Axa prioritară 1: Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor	31
3.2.2. Axa prioritară 2: Dezvoltări viitoare și sprijin pentru funcționarea Sistemului Informatic Unic de Management	37
3.2.3. Axa prioritară 3: Diseminarea informației și promovarea instrumentelor structurale	42
3.3. Coerența și conformitatea cu politicile naționale și comunitare	44
3.3.1. Politicile Comunitare.....	44
3.3.2. Politicile naționale	45
3.4. Complementaritatea cu alte Programe Operaționale	46
4. Planul Financiar	49
5. Implementarea	50
5.1 Management	50
5.2. Monitorizarea și Evaluarea	53
5.2.1. Monitorizarea.....	53
5.2.2. Evaluarea	54
5.3 Managementul financiar și controlul	57
5.4 Informarea și Publicitatea	63
5.5 Sistemul Informatic Unic de Management	64
6. Parteneriat	65

Lista abrevierilor

SCAF - Serviciul de Coordonare a Luptei Anti-Fraudă

PAE - Planul de Acțiune pentru Evaluare

AC - Autoritatea de Certificare

UCAAPI - Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern

CSC - Cadrul de Sprijin Comunitar

DCMIS - Departamentul pentru Coordonarea Managementului Instrumentelor Structurale

DAT- Direcția Asistență Tehnică

UCE - Unitatea Centrală de Evaluare

EDIS - Sistemul Descentralizat Extins de Implementare

FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională

FSE - Fondul Social European

HG - Hotărâre a Guvernului

OI - Organism Intermediar

AM - Autoritate de Management

MEC- Ministerul Educației și Cercetării

MFP – Ministerul Finanțelor Publice

ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

A.N.R.M.A.P. - Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

CNC - Comitetul Național de Coordonare

CNCIS - Comitetul Național de Coordonare pentru Instrumentele Structurale

PND – Planul Național de Dezvoltare

FN - Fondul Național

ONG - Organizație Non-Guvernamentală

CSNR- Cadrul Strategic Național de Referință

PO CCA - Programul Operațional pentru Consolidarea Capacității Administrative

OLAF - Oficiul European pentru Luptă Anti-Fraudă

POS DRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane

PO AT - Programul Operațional de Asistență Tehnică

UIP - Unitatea de Implementare Phare

POR - Programul Operațional Regional

Sistem informatic CCIAS – Sistem Informatic pentru Coordonarea la nivel Central a Intervențiilor prin Ajutoare de Stat

PUA - Planul Unic de Acțiune

FSC - Fondurile Structurale și de Coeziune

IMM - Întreprinderile Mici și Mijlocii

SMIS - Sistemul Informatic Unic de Management

POS - Program Operațional Sectorial

UDCF - Unitatea de Dezvoltare și Coordonare a Formării

Introducere

Programul Operațional de Asistență Tehnică (PO AT) are drept obiectiv asigurarea unui proces de implementare a instrumentelor structurale în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană, conform prevederilor din Regulamentul General privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune. Întrucât programul răspunde unor nevoi identificate pentru întregul sistem de management și implementare a fondurilor structurale, comune în unele cazuri pentru o categorie de actori, programul este prin natura sa orizontal. Celelalte programe operaționale pot primi sprijin prin Programul Operațional de Asistență Tehnică în vederea implementării operațiunilor utile și altor părți implicate. În același timp, PO AT oferă sprijin sporit procesului de coordonare și sistemului de control financiar și audit.

Împreună cu celelalte Programe Operaționale, PO AT va contribui în mod substanțial la realizarea priorității tematice identificate în Cadrul Strategic Național de Referință, și anume *“Construirea unei capacități administrative eficiente”*.

Strategia PO AT ia în considerare angajamentele asumate de către Guvernul României prin intermediul documentului de poziție complementar pe Capitolul 21 “Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” și va căuta să țină cont de progresele înregistrate în implementarea *Planului Unic de Acțiuni pentru îmbunătățirea sistemelor de gestionare a fondurilor acordate României de Uniunea Europeană (fonduri de pre-aderare și instrumente structurale)*, adoptat de către Guvern în 2005. Programul Operațional de Asistență Tehnică este realizat pe baza proiectelor finanțate din programele de pre-aderare având drept obiectiv consolidarea capacității administrative pentru gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene.

La nivel național, obiectivul PO AT este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și implementare a instrumentelor structurale în România, de a asigura un sistem fiabil de management și de monitorizare pentru aceste instrumente și de a asigura o comunicare corespunzătoare la adresa publicului general cu privire la intervențiile finanțate prin fondurile europene. Toate aceste obiective se vor reflecta în capacitatea de absorbție la nivel global și în modul eficient de utilizare a intervențiilor instrumentelor structurale.

Obiectivele specifice ale PO AT sunt următoarele:

- 1. Asigurarea sprijinului necesar și a instrumentelor corespunzătoare unei implementări și absorbții eficiente și eficace a instrumentelor structurale pentru perioada 2007-2013 și pregătirea viitoarelor intervenții din instrumentele structurale.**
- 2. Asigurarea conștientizării publicului general cu privire la rolul sprijinului comunitar, precum și a înțelegerii de către potențialii aplicanți a intervențiilor instrumentelor structurale.**

În vederea atingerii acestor obiective, au fost identificate următoarele axe prioritare:

- Axa prioritară 1** – Sprijin în implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor
- Axa prioritară 2** – Sprijin pentru dezvoltarea și funcționarea Sistemului Informatic Unic de Management.
- Axa prioritară 3** – Diseminarea informației și promovarea instrumentelor structurale.

Programul Operațional de Asistență Tehnică a fost pregătit de către Ministerul Finanțelor Publice de comun acord cu alte ministere în calitate de Autorități de Management pentru celelalte programe operaționale. Obiectivele, axele prioritare și domeniile majore de intervenție propuse sunt de natură orizontală, și au fost împărțite între Programul Operațional de Asistență Tehnică și restul programelor operaționale pe baza principiilor de complementaritate, subsidiaritate și coerență logică, cu o atenție sporită acordată liniilor directe cu privire la sistemul de implementare a fondurilor structurale.

Axele prioritare de asistență tehnică din cadrul fiecărui program operațional vor oferi asistență specifică procesului de pregătire a proiectelor, monitorizare, evaluare și control, precum și activităților de comunicare ce asigură o publicitate corespunzătoare, în conformitate cu specificitatea fiecărui program operațional. Această asistență specifică se va complementa cu instrumentele orizontale de asistență care răspund nevoilor comune tuturor structurilor și actorilor implicați în gestionarea și implementarea instrumentelor structurale, cu intervențiile vizând dezvoltarea unui sistem informatic unic de management capabil să furnizeze informații transparente cu privire la absorbția fondurilor structurale, cu activități orizontale în vederea sensibilizării publicului cu privire la rolul sprijinului comunitar și a asigurării unei înțelegeri de ansamblu asupra intervențiilor instrumentelor structurale. Aceste trei domenii generale de intervenție presupun pregătirea și implementarea unui program operațional orizontal de asistență tehnică.

Implementarea programului este în responsabilitatea Autorității de Management pentru Programul de Asistență Tehnică, rol îndeplinit de către Direcția Asistență Tehnică din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Se așteaptă ca aproximativ 77,4% din totalul cheltuielilor de asistență tehnică pentru sprijinirea politicii structurale finanțate din fonduri structurale și fonduri naționale (780,91 milioane de Euro), și anume 604,46 milioane de Euro, să fie alocat axelor prioritare de asistență tehnică din cadrul programelor operaționale sectoriale și din POR. Restul de fonduri de asistență tehnică, și anume aproximativ 176,45 milioane de Euro, va fi cheltuit prin implementarea intervențiilor din cadrul Programului Operațional de Asistență Tehnică.

Axele prioritare și intervențiile din cadrul Programului Operațional de Asistență Tehnică vor fi co-finanțate în întregime din Fondul European de Dezvoltare Regională. Contribuția din FEDR adusă Programului pe perioada 2007-2013 este de 150 milioane de Euro, care reprezintă 85% din finanțarea Programului Operațional de Asistență Tehnică. Fondurile naționale reprezentând partea de co-finanțare a Programul Operațional pe perioada 2007-2013 vor fi de 15%, și anume aproximativ 26,45 milioane de euro.

PO AT a fost elaborat conform proiectelor de regulamente care stipulează prevederi generale cu privire la FEDR, FSE și FC pe perioada 2007 – 2013. Domeniile ce vor fi finanțate prin intermediul PO AT sunt conforme cu prevederile stipulate în Regulamentul (CE) Nr... al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională.

1. Analiza situației existente

1.1 Sistemul instituțional pentru implementarea asistenței UE în România

Asistența de pre-aderare

Din 1991 România a beneficiat de asistență tehnică prin intermediul programelor de pre-aderare și a dobândit astfel o experiență importantă în coordonarea și implementarea unor astfel de programe. Sistemul construit pentru Phare și ISPA s-a dezvoltat treptat iar în perioada 2005-2006 trece printr-o importantă etapă: procesul acreditării EDIS.

Analiza inițială a decalajelor (faza I de pregătire în procesul de trecere la EDIS) a fost realizată în 2002 prin evaluarea capacității Fondului Național și a agențiilor de implementare în implementarea programelor Phare și ISPA și a stadiului lor de pregătire în procesul de trecere la sistemul EDIS. În cursul anului 2004, analiza inițială a decalajelor a fost actualizată.

Etapă de acoperire a decalajelor (faza II de pregătire în procesul de trecere la EDIS) a fost inițiată în Septembrie 2002 de către Fondul Național și de Agențiile de Implementare pentru Phare și ISPA, prin dezvoltarea procedurilor interne și s-a încheiat în anul 2005. Faza de evaluare a conformității s-a derulat în 2005, iar raportul de evaluare a conformității a stabilit că pre-condițiile pentru aplicația formală pentru EDIS sunt îndeplinite.

Domeniile majore de intervenție cu privire la îmbunătățirea sistemelor de management și control în vederea trecerii la EDIS s-au referit la: definirea responsabilităților în cadrul EDIS, îmbunătățirea manualelor de proceduri, asigurarea funcțiilor de supraveghere, verificarea eligibilității cheltuielilor, iregularități, co-finanțare, previzionarea fluxului monetar, identificarea unităților de evaluare ex-ante, finalizarea politicii de securitate a datelor etc. Aceste recomandări au fost îndeplinite. Toate cele trei faze ale procesului de pregătire pentru EDIS (analiza decalajelor, acoperirea decalajelor și evaluarea conformității) au fost finalizate cu succes înainte de sfârșitul anului 2005.

Prin urmare, autoritățile române au trimis cererea oficială pentru acreditarea EDIS către Comisia Europeană în decembrie 2005 (a 4-a fază EDIS). Drept consecință, au avut loc două misiuni de audit ale Comisiei Europene – Direcția Generală Extindere: una pentru ISPA în perioada 6-10 Februarie 2006 și una pentru Phare în perioada 13-24 martie 2006.

EDIS ar putea fi considerat drept un proces util pentru dezvoltarea capacității în gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene, chiar dacă sistemul instituțional și procedural pentru PHARE și ISPA diferă semnificativ de arhitectura sistemului construit pentru gestionarea instrumentelor structurale conform proiectelor de regulamente pentru perioada 2007 – 2013: principiul acreditării este același – existența unui sistem eficace de control intern și un management eficace al ciclului de proiect și de program.

Sistemul de management și implementare a instrumentelor structurale a fost construit plecând de la experiența dobândită în gestionarea instrumentelor de pre-aderare.

Asistența post - aderare

Cadrul pentru gestionarea și implementarea instrumentelor structurale în România a fost creat de către Guvernul României printr-o serie de acte normative, după cum urmează:

- Hotărârea Guvernului nr. 497/2004 a fost adoptată în vederea desemnării responsabilităților către instituțiile și organizațiile implicate în coordonarea, implementarea și gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene cu scopul de a stabili și asigura modul de funcționare a unui cadru instituțional corespunzător pentru instrumentele structurale până la momentul aderării la UE. Această Hotărâre a Guvernului cuprinde prevederi referitoare la Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar care are rolul de departament pentru coordonarea managementului instrumentelor structurale (DCMIS), la autoritățile de management pentru programele operaționale sectoriale și pentru programul operațional regional, cât și la autoritatea de certificare.

- O altă Hotărâre a Guvernului nr. 1179/2004 completează HG 497/2004 și desemnează Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică, precum și Organismele Intermediare identificate.

- Hotărârea Guvernului nr.128/2006 completează HG 497/2004 și desemnează Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Consolidarea Capacității Administrative.

Organismele de management ale Programelor Operaționale 2007-2013

Program Operațional	Autoritate de Management	Organism Intermediar	Fond
Creșterea Competitivității Economice	Ministerul Economiei și Comerțului	- Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie - Ministerul Educației și Cercetării (departamentul cercetare) - Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației - Ministerul Economiei și Comerțului (direcția de specialitate cu profil energetic) - Autoritatea Națională pentru Turism	FEDR
Infrastructură de Transport	Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului	-	FEDR + FC
Infrastructură de Mediu	Ministerul Mediului și Gospodării Apelor	Agențiile Regionale de Protecție a Mediului	FEDR + FC
Dezvoltare Regională	Ministerul Integrării Europene	Agențiile de Dezvoltare Regională	FEDR
Dezvoltarea Resurselor Umane	Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei	- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - Ministerul Educației și Cercetării (departamentul educație)	FSE
Consolidarea Capacității Administrative	Ministerul Administrației și Internelor	-	FSE

Program Operațional	Autoritate de Management	Organism Intermediar	Fond
Asistență tehnică	Ministerul Finanțelor Publice	-	FEDR
Cooperare transfrontalieră ¹	Ministerul Integrității Europene (cu excepția frontierei România -Ungaria)	-	FEDR

HG nr. 497/2004, cu modificările și completările ulterioare, a desemnat un Organism Competent pentru Plăți (pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune) – Ministerul Finanțelor Publice, care are de asemenea rolul de Autoritate de Certificare și este menționată în acest document ca “Autoritate de Certificare”.

Pe baza articolului 15 din Regulamentul Comisiei Europene nr. 438/2001, Guvernul României a aprobat organizarea și funcționarea unei Autorități de Audit independente, ca organism asociat pe lângă Curtea de Conturi a României (Legea 200/2005).

Un Comitet de Monitorizare va fi constituit pentru fiecare PO și va avea ca membri reprezentanți ai Autorității DCMIS, ai Autorității de Certificare, ai Autorităților de Management pentru fiecare PO, reprezentanți ai Organismelor Intermediare, reprezentanți ai organismelor specializate responsabile cu supravegherea respectării politicilor comunitare, precum și reprezentanți ai partenerilor economici și sociali.

Serviciile Comisiei Europene și Unitatea Centrală de Evaluare vor fi reprezentate în Comitetul de Monitorizare cu rol consultativ.

Președinția Comitetului de Monitorizare va fi asigurată de către directorul Autorității de Management respective.

Comitetele de Monitorizare pentru programele operaționale individuale vor funcționa pe baza unor proceduri standardizate și verificate.

Comitetul de Monitorizare se va stabili în trei luni de la Decizia Comisiei Europene privind aprobarea Programului Operațional respectiv și își va elabora propriul Regulament de organizare și funcționare. Fiecare Autoritate de Management beneficiază în prezent de asistență Phare pentru a-și stabili un astfel de Comitet de Monitorizare și regulile de organizare și funcționare a acestuia.

Pe lângă autoritățile de management și organismele intermediare, fiecare program operațional va avea beneficiari finali. O primă evaluare a categoriilor de entități ce vor îndeplini aceste roluri este anexată Documentului de poziție complementar pentru Capitolul 21 și include autoritățile locale, organizațiile și asociațiile sociale la nivel național și local, instituțiile publice și întreprinderile. Capacitatea acestora trebuie să fie consolidată pentru a se putea asigura un portofoliu de proiecte, precum și pentru a putea răspunde cerințelor unui management financiar și ale unei monitorizări eficiente .

Toate aceste structuri menționate mai sus beneficiază în perioada 2003-2007 de o asistență importantă prin intermediul programelor de pre-aderare, în special în ceea ce privește programarea,

---

¹ Câte un Program Operațional va fi elaborat pentru fiecare frontieră.

organizarea și procedurile interne, formarea personalului, construirea portofoliului de proiecte, achiziționarea de echipamente și funcționarea sistemului informatic unic de management. Cu toate acestea, vor avea nevoie de asistență în continuare, la începutul asumării statutului de stat membru, în vederea testării organizării și pentru gestionarea programelor.

1.2. Consolidarea capacității administrative pentru gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene

Guvernul României a demarat procesul de planificare a dezvoltării capacității administrative pentru gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene încă din 2002 când a fost elaborat, ca și condiționalitate pentru Phare 2001, un “*Plan de Acțiune pentru întărirea capacității administrative de gestionare a fondurilor Uniunii Europene*”.

În iulie 2005, Guvernul a adoptat Planul *Unic de Acțiuni pentru îmbunătățirea sistemelor de gestionare a fondurilor nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană (fonduri de pre-aderare și instrumente structurale)* al cărui scop este de a îmbunătăți capacitatea administrației române de a gestiona în mod eficient și eficace și de a absorbi un flux sporit de fonduri de la Uniunea Europeană în perioada 2005-2006 și după momentul aderării României la UE. Planul exprimă intenția de a atinge o sinergie între pregătirile pentru viitoarele instrumente structurale și sistemul actual și viitor de implementare a fondurilor Phare și ISPA în România. Planul reprezintă de asemenea introducerea într-un singur document a experiențelor și recomandărilor experților naționali și ai Comisiei Europene cu privire la îmbunătățirea modului de funcționare a sistemelor actuale și viitoare menționate mai sus.

Planul Unic de Acțiuni include următoarele obiective specifice:

1. Atingerea unui nivel corespunzător de angajare în administrația publică pentru managementul și implementarea programelor și proiectelor co-finanțate din fonduri de pre-aderare și, în viitor, din instrumentele structurale,
2. Atingerea unui nivel adecvat de pregătire a personalului implicat în gestionarea fondurilor de pre-aderare, nivel care să permită îndeplinirea în mod corespunzător a sarcinilor,
3. Înființarea în cadrul ministerelor a unităților organizatorice corespunzătoare pentru gestionarea programelor și proiectelor cofinanțate din cadrul instrumentelor structurale,
4. Elaborarea procedurilor în scopul aplicării depline a principiilor de management în sistem descentralizat,
5. Elaborarea procedurilor în scopul aplicării depline a principiilor generale ale fondurilor structurale,
6. Crearea unui Sistem Național de Evaluare,
7. Crearea și îmbunătățirea unui sistem informatic de management,
8. Pregătirea unui număr suficient de proiecte gata de implementare din instrumente structurale.

Aceste obiective au ca bază comună trei condiții generale ce trebuie să fie îndeplinite ca pre-condiție în vederea absorbției fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene și ca obiective de urmat: existența personalului corespunzător, a unor condiții de muncă adecvate și creșterea calității documentelor.

Planul Unic de Acțiuni a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor Publice cu sprijinul tuturor instituțiilor implicate în gestionarea fondurilor europene nerambursabile. Comitetul Național de Coordonare a procesului de pregătire pentru gestionarea instrumentelor structurale (constituit prin HG Nr.1200/2004) este desemnat să asigure coordonarea și monitorizarea acțiunilor stipulate în Planul Unic de Acțiuni.

O primă raportare oficială cu privire la Planul Unic de Acțiuni a avut loc la sfârșitul anului 2005 iar concluziile sale scot în evidență progresele considerabile obținute în atingerea obiectivelor propuse. Exercițiile de monitorizare din 2005 sugerează existența necesității de a dezvolta o abordare constructivă și interactivă în monitorizarea consolidării capacității administrative.

Majoritatea acțiunilor înscrise în Planul Unic de Acțiuni se întind pe o perioadă scurtă de timp, dar este clar faptul că alți pași vor fi necesari pentru întărirea capacității administrative pentru gestionarea instrumentelor structurale chiar și după implementarea acțiunilor sus-menționate. Acest Program Operațional, precum și axele prioritare de asistență tehnică din cadrul programelor operaționale sectoriale și din programul operațional regional vor căuta să ia în considerare progresele realizate în procesul de implementare a PUA și vor include activități al căror obiectiv este acela de a continua îmbunătățirea în perioada 2007-2013 a performanțelor obținute în domeniile identificate.

1.3. Coordonarea instrumentelor structurale și sistemul de management financiar și control

Pentru perioada de programare 2007-2013, România intenționează să creeze un sistem național puternic de coordonare pentru Fondurile Structurale și de Coeziune, în care actuala Autoritate de Management pentru CSC (DCMIS) va juca un rol important ca unitate centrală de coordonare.

Structura DCMIS pentru perioada de programare 2007-2013 este prevăzută să aibă 94 de posturi împărțite în cadrul celor cinci departamente care compun DCMIS:

- Direcția de Analiză și Programare
- Direcția Monitorizare
- Direcția Asistență Tehnică (care va îndeplini rolul de Autoritate de Management pentru PO de Asistență Tehnică)
- Direcția Coordonare de Sistem
- Unitatea Centrală de Evaluare

Atribuțiile principale prevăzute pentru DCMIS se vor axa pe domenii precum programare, monitorizare, raportare, evaluare, publicitate etc.

În vederea întăririi coordonării instrumentelor structurale, Guvernul României a decis crearea unui Comitet Național de Coordonare (CNC) a procesului de pregătire pentru gestionarea instrumentelor structurale precum și pentru monitorizarea instrumentelor structurale. În acest sens, CNC a fost constituit în 2004, conform HG nr. 1200/2004. Se intenționează ca CNC să devină în 2007 Comitetul Național de Coordonare pentru Instrumentele Structurale (CNCIS), având un rol similar cu cel al Comitetului de Monitorizare al CSC, cu excepția funcției de management. Atribuțiile principale ale CNCIS prevăzute pentru perioada de programare 2007-2013 vor fi următoarele:

- Monitorizarea procesului de pregătire a cadrului instituțional, legislativ și procedural necesar implementării instrumentelor structurale;
- Coordonarea relațiilor inter-instituționale între structurile implicate în derularea instrumentelor structurale;
- Evaluarea procesului de funcționare a cadrului instituțional, legislativ și procedural necesar implementării instrumentelor structurale;
- Raportarea către Guvernul României și propunerea de acțiuni prioritare necesare funcționării cadrului instituțional pentru gestionarea instrumentelor structurale.

Autoritatea de Certificare este responsabilă cu certificarea cheltuielilor Programului Operațional către Comisia Europeană și înapoierea fondurilor neutilizate sau a sumelor cheltuite necorespunzător.

Autoritatea de Certificare este responsabilă cu:

- furnizarea informațiilor către Comisia Europeană cu privire la previziunile de plăți
- transmiterea cererilor intermediare de plată către Comisie
- transmiterea cererii finale de plată către Comisie
- plata sumelor primite de la Comisie
- monitorizarea atingerii obiectivelor n+3/n+2
- transmiterea declarațiilor privind fraude și iregularitățile
- monitorizarea recuperării banilor cheltuiți necorespunzător
- aplicarea corecțiilor financiare
- realizarea acțiunilor de verificare
- transmiterea, pe cale electronică, a datelor financiare către Comisia Europeană

În România, Autoritatea de Certificare este Fondul Național (FN) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Fondul Național este de asemenea Organismul Competent pentru Plăți, responsabil cu primirea tuturor plăților din resursele financiare FEDR, FSE și Fondul de Coeziune alocate de către Comisia Europeană, pentru toate Programele Operaționale. Organismul Competent pentru Plăți este responsabil cu transferarea acestor resurse comunitare către Beneficiari.

Autoritatea de Audit este un organism independent fără personalitate juridică, ce funcționează pe lângă Curtea de Conturi a României. Acest organism este responsabil cu auditarea fondurilor europene nerambursabile de pre-aderare și a fondurilor structurale după aderare. Autoritatea este condusă de către un președinte și un vice-președinte, aleși pentru un mandat de trei ani, din rândul consilierilor Curții de Conturi, și numiți de către Parlament.

Autoritatea de Audit este responsabilă cu:

- Elaborarea și organizarea propriului regulament în conformitate cu standardele europene și internaționale de audit
- Derularea acțiunilor de verificare cu privire la modul eficient de funcționare a sistemului de management și control
- Realizarea unor controale pe bază de eșantioane a operațiunilor pentru a verifica veridicitatea cheltuielilor declarate
- Prezentarea către Comisia Europeană a unei strategii de audit
- Elaborarea unui raport de conformitate cu privire la descrierea sistemului de management și control ce trebuie asigurat de către Statul Membru
- Realizarea de recomandări către Autoritățile de Management în vederea supravegherii modului de implementare a programelor
- Transmiterea către Comisie a rapoartelor anuale de control

1.4. Stadiul actual de pregătire în cadrul Autorității de Management pentru PO AT

Direcția Asistență Tehnică (DAT) din cadrul MFP are rolul de Autoritate de Management pentru PO AT. În prezent DAT are și rolul de Unitate de Implementare Phare pentru proiectele Phare, al

căror obiectiv este întărirea capacității administrative a gestionării fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene.

În cadrul DAT există 20 de posturi, din care 17 sunt în prezent ocupate. Numai 3 membri din rândul personalului au o experiență în domeniu mai mare de 3 ani, restul persoanelor au fost angajate recent, însă unitatea a implementat cu succes proiecte Phare încă din anul 2000 și și-a dezvoltat procedurile interne de lucru în vederea trecerii la sistemul EDIS.

Proiectele derulate de către DAT în perioada de pre-aderare constau în:

- formarea personalului în gestionarea fondurilor europene nerambursabile pentru toate structurile implicate în astfel de activități (a se vedea de asemenea descrierea din secțiunea 1.5. *Resursele umane și formarea*)
- asistență tehnică pentru programare, monitorizare și evaluare;
- finanțarea de asistență tehnică pentru elaborarea diferitelor studii, strategii, fișe și dosare de licitație, pe baza aplicațiilor elaborate de către ministerele de linie;
- finanțarea de proiecte ce urmăresc întărirea capacității administrative a diferitelor instituții, pe baza aplicațiilor elaborate de către ministerele de linie;
- crearea Sistemului Informatic Unic de Management.

DAT acționează de asemenea ca Autoritate de Implementare Coordonatoare pentru proiectele incluse în Prioritatea E din programul Phare Coeziune Economică și Socială 2004-2006 (Dezvoltarea capacităților administrative pentru gestionarea fondurilor structurale), asigurând astfel coerența proiectelor implementate de diferitele autorități de management cu privire la programare, organizare internă și proceduri, formarea personalului, construirea portofoliului de proiecte, achiziționarea de echipamente.

1.5. Resursele umane și formarea

Numărul total de personal angajat în prezent în structurile ce vor acționa în viitor în managementul instrumentelor structurale ale Uniunii Europene este de aproximativ 1000 și până la sfârșitul anului 2006 ar trebui să crească până la aproximativ 1800. Aceasta presupune că un număr mare de persoane recent angajate va trebui să beneficieze de formare în următoarea perioadă pentru a le permite să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu.

În vederea asigurării stabilității personalului și a atractivității locurilor de muncă, Parlamentul României a adoptat Legea 490/2004, care oferă personalului implicat în gestionarea instrumentelor de pre-aderare și structurale o creștere a salariului de 75%.

În data de 9 martie 2005, Guvernul a aprobat Hotărârea cu nr.170 cu privire la normele metodologice pentru aplicarea Legii 490/2004. Ministerul Finanțelor Publice în calitate de Coordonator Național al Asistenței/ Coordonator Național ISPA a demarat procesul de aprobare a structurilor și personalului din cadrul fiecărei instituții implicate în gestionarea fondurilor europene nerambursabile, în conformitate cu procedura internă de aprobare stabilită prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.436/2005.

În ceea ce privește formarea, încă din anul 2001, unitatea CNA a implementat programe de formare axate în special pe teme ca managementul ciclului de proiect (PCM) și îmbunătățirea capacităților de programare și monitorizare ale personalului din cadrul Unităților de Implementare a Proiectelor. Începând cu Phare 2002, proiectele de formare implementate de către DCMIS includ de asemenea

formare la nivel general cu privire la managementul instrumentelor structurale pentru personalul autorităților de management și al organismelor intermediare. Pe parcursul anului 2006, două alte proiecte (Phare 2003 și 2004) vor asigura formare pe tema instrumentele structurale atât pentru personalul de la nivel central cât și pentru personalul de la nivel regional și local din cadrul altor structuri implicate. Din administrația centrală vor fi formate aproximativ 200 de persoane și aproape 500 de la nivel regional și local.

Celelalte autorități de management și autoritățile de certificare și de audit vor beneficia de asemenea de proiecte specifice de formare sau de activități de formare în cadrul proiectelor de dezvoltare instituțională. Un număr mare de personal va fi format în perioada de pre-aderare și în perioada imediat următoare aderării, dar formarea se va axa pe diferitele funcții și aspecte legate de gestionarea și implementarea instrumentelor structurale.

În 2004 și 2005 proiectele de formare au inclus, pe lângă componenta de asigurare a formării, o componentă legată de elaborarea unui mecanism multianual de coordonare a formării care va trebui aplicat în perioada următoare, care va include și partea de pregătire pentru fondurile structurale. Una din principalele concluzii ale mecanismului a fost aceea că Unitatea de Dezvoltare și Coordonare a Formării (UDCF) ar trebui să fie stabilită în cadrul DCMIS (în prezent Autoritatea de Management din cadrul Ministerului Finanțelor Publice) și ar trebui să acționeze drept singura autoritate responsabilă cu coordonarea întregului proces de formare. Această unitate a fost constituită în anul 2004 și funcționează în cadrul serviciilor DCMIS – Direcția de Asistență Tehnică.

În timp ce UDCF s-a axat în principal pe gestionarea acțiunilor de formare orizontală cu implicarea diferitelor instituții, coordonarea programelor de formare derulate de către ministerele de linie s-a realizat cu unele dificultăți. Un grup de lucru pentru coordonarea formării a fost creat pe baza rezultatelor Mecanismului de Formare din 2005. Acest grup de lucru are în componența sa membri permanenți din cadrul personalului operațional al UDCF și al unităților de formare ale viitoarelor Autorități de Management pentru Instrumentele Structurale, precum și reprezentanți ai unor instituții specializate: INA (Institutul Național de Administrație), Școala de Finanțe Publice și Institutul European din România.

În ultimul trimestru al anului 2005, UDCF a întreprins, în strânsă colaborare cu toate autoritățile implicate, un prim exercițiu complet de identificare a nevoilor de formare la nivelul întregului sistem de structuri implicate în managementul și coordonarea instrumentelor structurale, și drept urmare, un prim plan de formare comprehensiv a fost elaborat la începutul anului 2006, incluzând formări organizate prin UDCF precum și programe de formare implementate prin intermediul autorităților de management/certificare/audit și formare în acest domeniu oferită de terțe părți.

Această abordare va fi menținută și în perioada următoare, prin elaborarea unor planuri comune anuale și multi-anuale, incluzând programe de formare generale ce vor fi furnizate prin PO AT și programe specifice de formare pentru fiecare PO ce vor fi furnizate prin Programul Operațional respectiv.

Pe lângă formarea în managementul fondurilor europene nerambursabile, în prezent diferite proiecte includ programe de formare pentru funcționarii publici în diverse domenii (descentralizare, justiție, politici publice, etc.). Institutul Național creat pentru furnizarea unor astfel de programe de formare este Institutul Național de Administrație. Astfel de formări adresate funcționarilor publici, care nu intenționează să ofere sprijin în gestionarea și implementarea instrumentelor structurale, vor

putea fi finanțate prin PO Consolidarea Capacității Administrative, dacă sunt înscrise în axele prioritare și în domeniile de intervenție ale acestuia.

1.6. Evaluarea

O Unitate Centrală de Evaluare (UCE), ce numără în prezent 3 funcționari publici, a fost constituită în 2004 în cadrul DCMIS. Această unitate va prelua funcția de management pentru Evaluarea Interimară Phareși își va asuma de asemenea rolul său în procesul de coordonare la nivel național a evaluării fondurilor structurale și de coeziune. Având în vedere necesitatea de a întreprinde măsuri urgente și eficiente pentru a asigura constituirea funcției de evaluare ca instrument de sporire a asumării responsabilității de către administrația publică și de asigurare a transparenței proceselor de gestionare a fondurilor europene, în data de 3 mai 2004, Ministerul Finanțelor Publice a elaborat și înaintat către DG Extindere *“Planul de Acțiune pentru preluarea Evaluării Interimare PHARE în cadrul Abordării Generale pentru Stabilirea Sistemului Național de Evaluare”* menționat în continuare drept *“Planul de Acțiune pentru Evaluare”* (PAE).

Documentul reprezintă o primă încercare în stabilirea bazei conceptuale în vederea dezvoltării unui sistem național de evaluare în România și reflectă gradul de conștientizare politică și administrativă cu privire la aspectele existente și/sau care rămân să fie tratate și rezolvate în viitor în ceea ce privește consolidarea capacității administrative la nivel național, transferul de know-how și dezvoltarea resurselor locale pentru evaluare.

În acest sens, documentul scoate în evidență cinci măsuri ce trebuie întreprinse:

- Elaborarea Strategiei Naționale de Evaluare cu privire la stabilirea unui Sistem Național de Evaluare capabil să gestioneze evaluarea programelor/proiectelor derulate de către instituțiile publice cu fonduri publice (UE – Phare, ISPA, SAPARD, viitoarele fonduri structurale, fonduri publice românești și alte fonduri de la donori);
- Implementarea Planului de Acțiune pentru preluarea Evaluării Interimare pentru Programul Phare;
- Implementarea Planului de Acțiune pentru stabilirea Sistemului Național de Evaluare;
- Implementarea Planului de Acțiune pentru Creșterea Conștientizării cu privire la Evaluare;
- Implementarea Planului de Acțiune pentru Dezvoltarea Capacității de Evaluare la nivel local (în cadrul pieței private).

PAE a fost inclus în cadrul *Planului Unic de Acțiuni pentru îmbunătățirea sistemelor de gestionare a fondurilor nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană (fonduri de pre-aderare și instrumente structurale)* care a fost aprobat de către Guvernul României în iulie 2005 și înaintat Comisiei Europene în aceeași lună.

Unitatea Centrală de Evaluare va coopera cu autoritățile de management ale programelor specifice și cu alte părți implicate în implementarea programelor operaționale co-finanțate din resursele financiare ale Uniunii Europene. Evaluarea fiecărui program operațional este realizată de către echipe de evaluare localizate în instituția care gestionează programul respectiv.

1.7. Sistemul Informatic Unic de Management

În conformitate cu HG nr. 497/2004, Ministerul Finanțelor Publice are responsabilitatea completă de a asigura realizarea și funcționarea sistemului informatic pentru managementul tehnic și financiar al fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene.

Activitățile pentru operaționalizarea SMIS au demarat în primul trimestru al anului 2004, fiind implementate progresiv și urmărind ca sistemul să devină funcțional până la sfârșitul anului 2006. În acest sens, au fost stabilite următoarele dimensiuni de implementare a SMIS :

1. Definirea conceptului SMIS;
2. Dezvoltarea aplicației software;
3. Dezvoltarea resurselor umane;
4. Dezvoltarea infrastructurii IT;
5. Dezvoltarea unei pagini internet pentru informarea publicului.

Definirea conceptului SMIS

SMIS a fost definit ca fiind un sistem unic cu trei sub-sisteme separate și independente: unul pentru programul Phare (SMIS-Phare), unul pentru programul ISPA (SMIS-ISPA) și un al treilea pentru instrumentele structurale (SMIS-CSNR). Caracteristica principală a SMIS este aceea că sistemul oferă utilizatorilor săi un mecanism unic pentru a-i ajuta să își îndeplinească sarcinile zilnice.

Sistemul oferă sprijin multiplilor utilizatori structurați într-un număr de grupuri/ roluri de utilizatori. În acest fel, drepturile de acces ale utilizatorilor sunt organizate și gestionate mai ușor, iar accesul la informație poate fi analizat temeinic și înregistrat în jurnal într-un mod flexibil.

SMIS răspunde nevoilor existente la toate nivelurile de management (autorități de management, organisme intermediare, autoritate de certificare, beneficiari finali, etc.) și pe parcursul tuturor etapelor de viață a programului (programare, licitație, contractare, implementare, audit și control, monitorizare și evaluare). Pe lângă aceasta, SMIS este construit pe o arhitectură deschisă care sporește posibilitățile de dezvoltare viitoare, precum și conexiunile cu sistemele IT și bazele de date existente.

Dezvoltarea aplicației software

Analiza cerințelor utilizatorilor cu privire la funcționalitățile SMIS a fost finalizată în urma a 10 sesiuni coordonate de către consultanții contractați în cadrul programului PHARE 2002, pe baza unei cooperări interactive cu grupurile de utilizatori principali, oferindu-le astfel sprijin în identificarea câmpurilor de informații și a specificațiilor necesare pentru dezvoltarea sistemului. Exercițiul de analiză a permis stabilirea unei terminologii comune ce trebuie folosită în descrierea diferitelor caracteristici ale SMIS. Analiza pentru modulul CSNR s-a bazat pe experiența anterioară în gestionarea instrumentelor de pre-aderare, pe experiența altor state membre în dezvoltarea unor sisteme similare precum și pe cerințele stipulate în proiectul de Regulament general pentru perioada 2007-2013.

Având în vedere analiza cerințelor utilizatorilor, s-au dezvoltat trei aplicații de software Oracle (una pentru Phare, una pentru ISPA și una pentru instrumentele structurale). SMIS-CSNR este în mare măsură finalizat, existând necesitatea unor mici modificări pentru a putea răspunde mai bine cerințelor proiectului noului Regulament de implementare, în special celor referitoare la împărțirea

pe categorii a intervențiilor și la cele cinci dimensiuni. Testul de acceptanță formală va avea loc în aprilie 2006.

În prezent, SMIS este în mare parte capabil să îndeplinească toate funcțiile relevante pentru definirea și managementul programului, aprobarea și modificarea proiectelor, monitorizare și evaluare, audit și managementul fluxului de fonduri. Cu toate acestea, va fi cu siguranță necesară realizarea unor modificări ulterioare de-a lungul perioadei de implementare pentru a corespunde procesului de elaborare și de actualizare a manualelor și procedurilor la nivelul AM-urilor și procesului real de implementare, care ar putea impune anumite schimbări cu privire la proceduri, formate și informații solicitate pentru fiecare din aceste funcții.

Asistența tehnică oferită în următoarea perioadă ar trebui să se refere la definirea proceselor și procedurilor în detaliu pentru modulul de post-aderare, definirea nucleului de informații al SMIS, mentenanță și suport pentru programul informatic (software) SMIS, asistență tehnică pentru extensiile SMIS inclusiv modulul SMIS referitor la bugetul național, legătura cu Sistemul Informatic pentru Coordonarea la nivel Central a Intervențiilor prin Ajutoare de Stat (CCIAS).

Prioritatea imediată pentru viitoarele dezvoltări ale sistemul SMIS o reprezintă realizarea interfeței SMIS cu sistemul informatic de management al Comisiei Europene². În acest sens, DCMIS a demarat procesul de analizare a posibilităților existente de a dezvolta această interfață.

Dezvoltarea resurselor umane pentru utilizarea SMIS

Pentru a oferi o prezentare clară, această dimensiune este structurată pe activități după cum urmează:

1) *Formarea* pentru utilizarea sub-sistemului SMIS–CSNR a fost furnizată inițial în aprilie 2006 pentru aproximativ 50 de persoane din cadrul DCMIS, autorităților de management și organismelor intermediare mari. Alte sesiuni de formare pentru aproximativ 2000 de utilizatori vor fi oferite gradual de-a lungul anilor 2006 și 2007.

2) *Manualele de proceduri pentru utilizarea SMIS* reprezintă principalele linii directoare pentru utilizatorii SMIS în desfășurarea activităților curente. Aceste manuale identifică grupurile de utilizatori SMIS și rolurile acestora conform aplicațiilor și nivelurilor sistemului, explică tipul de informații care ar trebui să fie introduse în sistem și sursa care furnizează acea informație, și oferă sfaturi cu privire la momentul cel mai propice pentru introducerea informației în SMIS. Manualul de proceduri pentru SMIS–CSNR este în curs de elaborare.

3) *Help-Desk* reprezintă un modul interactiv al SMIS prin intermediul căruia vor fi disponibile în direct documentele și informațiile relevante pentru utilizatorii SMIS (cum ar fi manualele de proceduri), precum și un forum în care utilizatorii vor putea adresa întrebări și primi răspunsuri într-o perioadă precisă de timp conform gradului de urgență al problemei. Acest instrument este testat în prezent și va deveni operațional în aprilie 2006³.

4) Unitatea Centrală SMIS

Unitatea centrală SMIS va fi responsabilă de gestionarea sistemului, în mod special de implementarea, managementul și mentenanța SMIS, și de suportul acordat utilizatorilor SMIS.

---

² Sistem informatic în curs de dezvoltare în cadrul proiectului SFC2007 – Schimbul Electronic de Date

³ Help-desk se referă la toate cele trei module: Phare, ISPA și CSNR.

Unitatea centrală SMIS va funcționa în cadrul DCMIS din Ministerul Finanțelor Publice. În acest moment, unitatea nu are decât un număr redus de angajați. Până în septembrie 2006 se vor organiza noi concursuri pentru ocuparea pozițiilor libere. Cu toate acestea, operaționalizarea SMIS se va baza mai mult pe personalul contractual ce va fi plătit din cadrul asistenței tehnice.

Structura Unității Centrale SMIS ar trebui să reflecte funcțiile de bază ale competențelor unității:

- Managementul sistemului: introducerea și implementarea strategiei și a politicii (parametrii, drepturile de acces, securitatea, etc.)
- Operarea sistemului (administrarea sistemului și a bazelor de date, administrarea paginii de internet)
- Suport pentru utilizatori (Help desk, formare)
- Managementul unității.

În cadrul Unității Centrale sunt prevăzute patru sub-unități:

- **Sub-unitatea de formare** va fi implicată în organizarea formărilor pentru utilizatorii SMIS noi sau existenți
- **Sub-unitatea de administrare a sistemului** va fi responsabilă de toate aspectele tehnice legate de funcționarea și dezvoltările viitoare ale SMIS.
- **Sub-unitatea de mentenanță a paginii de internet** va fi responsabilă de mentenanța și dezvoltările viitoare aduse paginii de internet SMIS și de publicarea rezultatelor sistemului pe internet
- **Sub-unitatea de Help Desk** va fi responsabilă de oferirea asistenței necesare utilizatorilor SMIS cu privire la modul de utilizare a sistemului.

Pe lângă Unitatea Centrală SMIS descrisă mai sus, o rețea de coordonatori SMIS ar trebui să fie constituită, care să fie responsabilă de oferirea asistenței necesare utilizatorilor sistemului în fiecare domeniu specific. Implementarea acestei funcții este esențială în vederea asigurării unei bune funcționări a sistemului. Într-adevăr, luând în considerare dimensiunile sistemului viitor și varietatea părților implicate, este necesară delegarea unui anumit număr de responsabilități către nivelul corespunzător.

Responsabilitățile principale ale coordonatorului sunt:

- Interfață între sistemul IT și părțile implicate în program: cu alte cuvinte, coordonatorul este reprezentantul echipelor de programare în fața utilizatorilor (el/ea este prima persoană pe care utilizatorii o pot contacta cu privire la toate aspectele legate de utilizarea sau modul de funcționare al sistemului), dar este și reprezentantul utilizatorilor în fața echipei de management al proiectului.
- Parametrii bazelor de date în conformitate cu nevoile specifice la nivel local
- Formarea utilizatorilor pe baza unui program definit la nivel central sau în conformitate cu nevoile specifice
- Managementul funcțional al bazelor de date (coduri de acces, profiluri și autorizări)
- Coordonarea rețelelor regionale de utilizatori (organizarea de seminarii pentru utilizatori la nivel local, diseminarea documentelor de nivel central sau elaborarea de documente adaptate pentru nivelul local)
- Asistență funcțională și tehnică la nivelul 1 (unicul interlocutor pentru utilizatori în cazul în care ei întâmpină probleme)
- Implementarea mecanismelor de control și de asigurare a coerenței datelor
- Conceperea de interogări pentru baza de date și furnizarea informațiilor "la cerere".

Această funcție implică o anumită apropiere de utilizatori deoarece este necesar să existe o cooperare reciprocă și un climat de încredere între coordonatori și rețeaua de utilizatori. Coordonatorii trebuie să aibă capacitatea să efectueze vizite la departamentele respective ori de câte ori este necesar pentru a fi cât mai aproape de utilizatori. Rețeaua de coordonatori ar putea fi constituită din aproximativ 20 de persoane.

Dezvoltarea infrastructurii SMIS

În ceea ce privește infrastructura necesară pentru funcționarea SMIS, situația se prezintă în felul următor:

- În noiembrie 2004, un contract de achiziții de 1,07 milioane de euro a fost încheiat în vederea furnizării infrastructurii de bază a SMIS la nivelul Ministerului Finanțelor Publice drept locație unde se vor centraliza toate informațiile provenind de la toate instituțiile implicate în administrarea fondurilor structurale și de coeziune. Această infrastructură centrală asigură o siguranță maximă a informațiilor ce vor fi introduse în bazele de date SMIS, precum și soluții de arhivare a datelor.
- Prin Programul Phare 2005 sunt alocate aproximativ 4,5 milioane de euro pentru achiziționarea de echipamente de către Autoritățile de Management pentru POR, PO Creșterea Competitivității Economice, PO Infrastructură de Transport, PO Dezvoltarea Resurselor Umane și PO Infrastructură de Mediu.

Unele echipamente de TI au fost de asemenea achiziționate în cadrul diferitelor proiecte Phare (de exemplu, pentru viitoarea Autoritate de Certificare) însă gradul de acoperire cu echipamente corespunzătoare în vederea funcționării SMIS la nivelul tuturor viitorilor utilizatori SMIS este dificil de apreciat.

Succesul SMIS și gradul de acceptare al său de către utilizatori depinde în mare parte de calitatea infrastructurii de comunicare. În acest scop, s-a elaborat un studiu în vederea dezvoltării infrastructurii de comunicare a SMIS. Studiul reflectă anumite aspecte care influențează caracteristicile infrastructurii precum: extinderea sistemului, previzionarea capacității de utilizare, dimensionarea parametrilor, estimarea volumului de muncă, schimbările tehnologice și oferta de pe piața pentru serviciile de conectare la internet. Dosarul de licitație pentru infrastructura de comunicare SMIS ce va fi finanțată din Phare 2004 (1,34 milioane de euro) a fost elaborat pe baza acestui studiu. Se intenționează că această infrastructură să devină funcțională până la sfârșitul lui decembrie 2006.

Dezvoltarea unei pagini de internet pentru informarea publicului

În ceea ce privește conștientizarea publicului cu privire la programele co-finanțate de către Uniunea Europeană, se va crea o pagină internet ce va avea drept sursă de informare o copie redusă a principalei baze de date SMIS care, din motive de siguranță și performanță, va fi instalată pe un calculator separat de serverele centrale ale SMIS. Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar (DCMIS) analizează în momentul de față tipurile de informație care vor fi publicate pe internet.

1.8. Publicitatea și Informarea

Obiectivul acțiunilor de informare și publicitate, valabil la nivelul tuturor domeniilor cheie de intervenție din cadrul Programelor Operaționale, conform articolului 68 din propunerea de

Regulament privind Fondurile Structurale este furnizarea de informații și asigurarea publicității programelor și operațiunilor co-finanțate, către cetățenii europeni, beneficiarii potențiali și beneficiari, astfel încât să fie evidențiat rolul Comunității și să fie asigurată transparența oportunităților de finanțare nerambursabilă.

Acțiunile de informare se vor axa pe următoarele obiective: informarea aplicanților potențiali; asigurarea recunoașterii rolului Instrumentelor Structurale ale Uniunii Europene în rândul cetățenilor; promovarea unei cunoașteri mai largi în rândul publicului cu privire la obiectivele și realizările Instrumentelor Structurale și ale Planului Național de Dezvoltare din România.

Beneficiarii potențiali și cei care vor primi sprijin împreună cu instituțiile cu influență asupra publicului general reprezintă elemente foarte importante în cadrul sistemului de absorbție al instrumentelor structurale și vor primi sprijin prin intermediul Programului Operațional de Asistență Tehnică. În vederea asigurării unei promovări corespunzătoare, ar trebui să existe un acces nelimitat la informație, publicații și ghiduri ce prezintă scopul intervenției și procesul de implementare al fondurilor structurale.

DCMIS a organizat o campanie națională de informare pe tema instrumentelor structurale și a Planului Național de Dezvoltare 2007-2013. Astfel, DCMIS a organizat 8 seminarii în fiecare regiune cu scopul de a prezenta instrumentele structurale, prioritățile Planului Național de Dezvoltare și Programele Operaționale. Creșterea cunoașterii în rândul publicului cu privire la planul de dezvoltare s-a realizat prin transmiterea fluturașilor informativi și a posterelor tuturor consiliilor județene din țară și prin intermediul unei pagini de internet, în versiune actualizată, ce oferă acces gratuit la informații unei largi audiențe.

Un grup de lucru pe publicitate a fost constituit, sub coordonarea Ministerului Finanțelor Publice, compus din reprezentanții responsabili de comunicare din cadrul Autorităților de Management și ai Organismelor Intermediare. Acest grup de lucru s-a reunit de trei ori până în prezent și are drept obiectiv asigurarea coordonării dintre comunicarea de la nivel central și comunicarea realizată la nivel regional sau sectorial.

Autoritatea de Management pentru CSC va elabora un plan de comunicare național, în strânsă legătură cu planurile de comunicare pentru fiecare program operațional sectorial și pentru programul operațional regional pentru promovarea intervențiilor în România prin Fondurile Structurale într-o manieră coordonată și de ansamblu. În plus, autoritățile de management se vor asigura că beneficiarii își vor respecta obligațiile prevăzute de reglementări în ceea ce privește comunicarea și publicitatea operațiunilor/acțiunilor/proiectelor co-finanțate.

De asemenea, Ministerul Finanțelor Publice va crea un centru de informare ce va deveni operațional în timpul anului 2006, care va oferi informații cu caracter general despre fondurile UE în România și care va reprezenta în același timp un centru de resurse. Centrul va găzdui și un centru de apeluri (call center) în atenția potențialilor aplicanți unde ei vor putea să adreseze întrebări, iar pentru aspecte legate de un program operațional specific ei vor fi redirecționați către autoritatea de management corespunzătoare sau altă instituție relevantă. Centrul va gestiona o pagină de internet dedicată instrumentelor structurale.

Pe lângă eforturile întreprinse de către autoritățile române în perioada 2005-2006, este foarte important să fie atrasă atenția asupra aspectelor legate de publicitate și informarea publicului pentru următoarea perioadă 2007-2013.

1.9. Capacitatea de absorbție

Eligibilitatea pentru a beneficia de asistență din Instrumentele Structurale UE nu va garanta în mod obligatoriu succesul României. Cheia către succes va fi capacitatea României de a co-finanța și de a absorbi fondurile UE într-un mod eficient, cu respectarea condițiilor prevăzute în regulamentele cu privire la Instrumentele Structurale.

Pe lângă capacitatea administrativă a autorităților de management și a organismelor intermediare, este foarte importantă dezvoltarea capacităților la nivel local pentru elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din instrumentele structurale.

În același timp cu consolidarea capacității propriului lor personal prin formare, autoritățile de management au inclus în proiectelor lor finanțate prin Phare 2004-2006 sesiuni de formare pentru potențiali beneficiari și aplicanți. De asemenea, Ministerul Finanțelor Publice va implementa în 2006 un program de formare axat pe pregătirea potențialilor beneficiari finali la nivel local, și mai ales a autorităților locale care trebuie să fie conștiente de viitoarele lor responsabilități în materie de fonduri structurale, cu scopul de a furniza informații generale despre sistemul instrumentelor structurale. Cu toate acestea, luând în considerare nivelul scăzut de cunoștințe la nivel local cu privire la fondurile structurale și la managementul de proiect, precum și necesitatea de a pregăti un număr minim de persoane la nivel local cu aptitudini corespunzătoare pentru promovarea și managementul eficient de proiecte, cel puțin 1000 de persoane/an ar trebui să fie formate/informate în ceea ce privește pregătirea proiectelor, managementul ciclului de proiect, monitorizarea, managementul financiar și raportarea.

De-a lungul procesului de implementare a instrumentelor structurale, vor fi necesare discuții și schimburi de opinii legate de progresele înregistrate și de eficiența sistemului de absorbție.

2. Analiza SWOT

Puncte tari

- constituirea sistemului de management al instrumentelor structurale pe baza experienței în gestionarea programelor PHARE, ISPA și SAPARD;
- experiența câștigată în timpul procesului de acreditare EDIS pentru programele Phare și ISPA;
- existența unui nivel de coordonare care a dobândit o experiență importantă în gestionarea programelor de pre-aderare Phare și ISPA;
- existența unui Comitet Național de Coordonare a procesului de pregătire pentru gestionarea instrumentelor structurale care se va transforma în Comitetul de Coordonare pentru gestionarea și implementarea instrumentelor structurale;
- existența „ *Planului Unic de Acțiune destinat îmbunătățirii sistemelor de management în vederea utilizării fondurilor europene nerambursabile în România (fondurile de pre-aderare și instrumentele structurale)*” care reprezintă un instrument foarte folositor în orientarea acțiunilor în vederea consolidării capacității de implementare a instrumentelor structurale;
- experiența existentă la nivelul Direcției de Asistență Tehnică din cadrul MFP în implementarea proiectelor având drept obiectiv întărirea capacității administrației din România pentru managementul fondurilor nerambursabile ale UE;
- creșterea numărului de personal ca urmare a negocierilor pe Capitolul 21 și ca parte a măsurilor prevăzute în cadrul Planului Unic de Acțiune al Guvernului României destinat îmbunătățirii sistemelor de management în vederea utilizării fondurilor europene nerambursabile în România;
- creșterea salariilor personalului responsabil cu gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene ca urmare a aplicării Legii nr. 490/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- proiectele de formare finanțate prin Phare și implementate de către DCMIS (în prezent direcția AMCS) în vederea îmbunătățirii cunoștințelor și aptitudinilor în rândul personalului din autoritățile de management și din organismele intermediare în ceea ce privește gestionarea fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene;
- existența unui mecanism de coordonare pentru formarea în managementul fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene, inclusiv metode de realizare a evaluării nevoilor de formare, de dezvoltare a planurilor de formare, de programare, monitorizare și evaluare a sesiunilor de formare;
- analiza cerințelor utilizatorilor pentru SMIS pe baza experienței Statelor Membre și în strânsă colaborare cu viitorii utilizatori;
- Unitatea Centrală de Evaluare creată și beneficiind de proiecte Phare pentru întărirea capacității sale.

Puncte slabe

- cunoaștere nesistematică și inegală în rândul personalului din instituțiile care vor gestiona și implementa programele operaționale;

- puncte slabe din punct de vedere structural în domeniul managementului financiar și controlului;
- Deficiențe în cunoașterea aspectelor practice legate de implementarea instrumentelor structurale;
- capacitate scăzută și eterogenă pentru managementul instrumentelor structurale europene, în special la nivel regional și local;
- număr mare de persoane nou angajate în sistemul managementului instrumentelor structurale și care are nevoie de formare;
- necesitatea unor viitoare dezvoltări ale sistemului SMIS pentru a putea răspunde cerințelor utilizatorilor
- număr mic de funcționari desemnați a fi responsabili de dezvoltarea viitoare și mentenanța SMIS;
- număr mic de materiale publicate cu privire la instrumentele structurale;
- pagină internet dedicată instrumentelor structurale indisponibilă;
- acces insuficient la informațiile cu privire la procedurile specifice de implementare a fondurilor structurale și de coeziune (FSC).

Oportunități

- proiectele de tip Phare și ISPA vor asista autoritățile de management și organismele intermediare în consolidarea capacității lor pentru gestionarea instrumentelor structurale.
- oportunitatea de a folosi experiența experților și specialiștilor din Statele Membre în implementarea FSC;
- existența institutelor naționale de formare pentru funcționari publici care ar putea să-și consolideze capacitatea de a furniza pregătire în domeniul managementului fondurilor structurale;
- dezvoltare progresivă a societății informaționale, și prin urmare o receptare mai eficientă a informațiilor cu privire la FSC via internet sau alte canale media;
- implicarea în procesul de implementare a FSC a partenerilor socio-economici pentru a discuta și schimba experiențe, păreri și opinii cu privire la utilizarea eficientă a fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene;
- disponibilitatea canalelor media și a companiilor de relații publice (PR) pentru promovarea, informarea și publicarea informațiilor cu privire la instrumentele structurale.

Amenințări (riscuri)

- grad mare de complexitate privind sistemul de implementare a instrumentelor structurale;
- lipsa formatorilor la nivel local în domeniul managementului instrumentelor structurale;
- fluctuația personalului;
- lipsa capacității necesare la nivel local pentru realizarea evaluărilor;
- nivel redus de cunoaștere cu privire la necesitatea de evaluare;

- pierderea fondurilor din cauza absenței capacităților de absorbție;
- lipsa acceptării publicului sau nivel scăzut de cunoaștere cu privire la instrumentele structurale în România;
- percepția publică despre fondurile Uniunii Europene ca fiind incorect gestionate;
- suprapuneri între programe în timpul procesului de implementare;
- nerespectarea procedurilor în timpul implementării.

3. Strategia

Pentru a asigura utilizarea cât mai eficientă a fondurilor structurale și a fondului de coeziune, conform acquis-ului comunitar și politicilor din domeniu, fiecare Stat Membru are obligația să monitorizeze, să evalueze și să controleze cheltuielile din fondurile structurale, precum și să informeze și să facă publice informații cu privire la asistența financiară și la sistemul ei de implementare. În acest sens, PO AT va fi complementar axelor prioritare de asistență tehnică din cadrul POS-urilor și ale ROP-ului și va acționa ca un instrument pentru coordonarea politicii de coeziune, asigurând astfel o coerență generală și o abordare comună.

Programul Operațional de Asistență Tehnică a fost pregătit de către Ministerul Finanțelor Publice de comun acord cu celelalte ministere în calitate lor de Autorități de Management pentru celelalte programe operaționale. Obiectivele, axele prioritare și domeniile cheie de intervenție propuse sunt orizontale și au fost împărțite între Programul Operațional de Asistență Tehnică și restul de programe operaționale pe baza principiului complementarității, subsidiarității și coerenței logice, cu respectarea liniilor directoare privind sistemul de implementare a instrumentelor structurale. Axele prioritare de asistență tehnică din cadrul fiecărui program operațional vor oferi asistență specifică pentru pregătirea de proiecte, monitorizare, evaluare și control, precum și pentru activități de comunicare asigurând o publicitate corespunzătoare, în conformitate cu specificitatea fiecărui program operațional. Această asistență specifică va fi completată cu asistență de tip orizontal pentru a răspunde nevoilor comune tuturor structurilor și actorilor implicați în gestiunea și implementarea instrumentelor structurale, prin dezvoltarea unui sistem informatic unic de management capabil să furnizeze informații transparente cu privire la absorbția fondurilor structurale, prin activități orizontale în vederea conștientizării publicului cu privire la rolul sprijinului comunitar și în vederea înțelegerii de ansamblu de către public a intervențiilor instrumentelor structurale. Aceste trei domenii de intervenție generale presupun pregătirea și implementarea unui program operațional orizontal de asistență tehnică.

Programul Operațional de Asistență Tehnică (PO AT) are drept obiectiv asigurarea unui proces de implementare a instrumentelor structurale în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană, în concordanță cu prevederile stipulate în Regulamentele Generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune. PO AT va sprijini de asemenea procesul de implementare a priorităților prevăzute de către Liniile Directoare Strategice Comunitare privind Politica de Coeziune.

La nivel național, obiectivul Programului Operațional de Asistență Tehnică (PO AT) este de a asigura sprijin pentru coordonarea și implementarea instrumentelor structurale în România, de a asigura un sistem fiabil de management și de monitorizare pentru aceste instrumente și de a asigura o comunicare corespunzătoare la adresa publicului general cu privire la intervențiile finanțate prin fondurile europene nerambursabile. Toate aceste obiective se reflectă în capacitatea generală de absorbție și în modul de utilizare eficace a intervențiilor instrumentelor structurale.

Împreună cu celelalte programe operaționale, PO AT va contribui semnificativ la realizarea priorității tematice stabilite în Cadrul Strategic Național de Referință, și anume *“Consolidarea unei Capacități Administrative Eficiente”*.

Strategia PO AT se bazează pe analiza situației curente așa cum a fost identificată în Capitolul 1 și rezumată în capitolul „analiza SWOT”.

Tabelul de mai jos prezintă legătura existentă între analiza SWOT și necesitățile ce determină structura obiectivelor și a axelor prioritare din cadrul PO AT.

SWOT: puncte slabe	NECESITĂȚI
Cunoaștere nesistematică și inegală în rândul personalului din cadrul instituțiilor care vor gestiona și implementa programele operaționale.	Coordonarea diferitelor AM-uri, Training
puncte slabe din punct de vedere structural în domeniul managementului și controlului financiar	Sprijin acordat procesului de implementare al FSC (management financiar și control) și schimb de experiență => coordonarea diferitelor AM-uri
cunoașterea deficitară în ceea ce privește aspectele practice ale procesului de implementare a instrumentelor structurale	Instrumente și informare la adresa AM, OI și potențialilor beneficiari
Capacitate redusă și eterogenă în gestionarea instrumentelor structurale europene, mai ales la nivel local și regional	Instrumente și informare la adresa AM, OI și potențialilor beneficiari
Număr mare de persoane nou angajate în sistemul managementului instrumentelor structurale și care are nevoie de formare;	Formare, împărtășirea experiențelor, informare
Nevoia unor dezvoltări viitoare ale SMIS pentru a răspunde cerințelor tuturor utilizatorilor	Dezvoltarea SMIS
Număr mic de funcționari publici desemnați pentru dezvoltarea viitoare și mentenanța SMIS	Consolidarea unității centrale pentru SMIS, precum și a rețelei de coordonatori
Număr redus de materiale publicate cu privire la instrumentele structurale	Comunicare pentru potențialii beneficiari
Absența unei pagini internet dedicate instrumentelor structurale	Comunicare pentru publicul larg
Acces insuficient la informațiile cu privire la procedurile specifice de implementare a FSC	Comunicare pentru potențialii beneficiari
SWOT: amenințări (riscuri)	Necesități
Grad ridicat de complexitate cu privire la sistemul de implementare a instrumentelor structurale	Sprijin acordat funcției de coordonare, suport orizontal adus tuturor instituțiilor
Lipsa formatorilor locali în domeniul managementului instrumentelor structurale	Pregătirea unui personal înalt calificat și a formatorilor la nivel local în gestiunea instrumentelor structurale
Fluctuația personalului	Angajare de personal contractual pentru anumite poziții specifice dificil de ocupat de către funcționari publici
Lipsa capacității la nivel local de a conduce evaluări	Dezvoltarea unei "culturi comune de evaluare"

Nivel redus de cunoaștere cu privire la necesitatea de evaluare	Sprijin acordat funcției de coordonare și informare și sensibilizarea la importanța evaluării
Pierderea fondurilor din cauza absenței capacităților de absorbție	Sprijin orizontal acordat managementului financiar, sprijin în procesul de monitorizare, control și sprijin tehnic pentru SMIS ca un instrument de monitorizare a capacității de absorbție
Lipsa acceptării publicului sau nivel scăzut de cunoaștere cu privire la instrumentele structurale în România	Publicitate și comunicare cu privire la instrumentele structurale pentru publicul general
Suprapuneri între programe în timpul procesului de implementare	Sprijin în procesul de coordonare
Nerespectarea procedurilor în timpul implementării	Sprijin în elaborarea unor linii directoare și manuale coerente, sprijin acordat procesului de control financiar și audit

Conform diagnosticului și analizei SWOT, nevoile cele mai importante sunt următoarele:

- Necesitatea de coordonare
- Necesitatea de a forma personalul în toate funcțiile referitoare la managementul instrumentelor structurale
- Necesitatea unor dezvoltări viitoare ale sistemului de monitorizare,
- Necesitatea de comunicare.

PO AT se adresează tuturor acestor necesități.

Pentru a răspunde tuturor acestor necesități, PO AT va fi elaborat ca un instrument specific, la nivel național. Plecând de la necesitățile identificate, acest program va viza în special managerii fondurilor nerambursabile ale Uniunii Europene dar și managerii de proiect și publicul general.

Strategia PO AT ia în considerare angajamentele asumate de către Guvernul României prin intermediul documentului de poziție complementar pe Capitolul 21 “Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” și va căuta să țină cont de progresele înregistrate în implementarea *Planului Unic de Acțiune pentru îmbunătățirea sistemelor de management în vederea utilizării fondurilor europene în România (fondurile de pre-aderare și instrumentele structurale)*, adoptat de către Guvern în 2005.

3.1. Obiective

Obiectivul global al Programului Operațional de Asistență Tehnică este acela *de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și implementare corectă, eficientă, eficace și transparentă a instrumentelor structurale în România.*

Obiectivul principal al acestui Program se va realiza prin intermediul a **două obiective specifice**:

1. **Asigurarea sprijinului necesar și a instrumentelor corespunzătoare unei implementări și absorbții eficiente și eficace a instrumentelor structurale pentru perioada 2007-2013 și pregătirea viitoarelor intervenții prin instrumentele structurale.**

Așa cum este explicat în analiză, evaluarea situației curente relevă faptul că implementarea cerințelor specifice referitoare la diferitele stadii și funcții (cu privire

la gestionarea și implementarea instrumentelor structurale) nu se va dovedi o sarcină ușoară, luând în considerare în special nivelul finanțării alocate României și faptul că majoritatea personalului este fie recent angajat, fie deține foarte puțină experiență în raport cu anumite atribuții impuse de către reglementările privind instrumentele structurale. Aceste puncte slabe vor fi acoperite de către PO AT prin diferite tipuri de asistență și formare în vederea asigurării unui management eficient al instrumentelor structurale. Programul Operațional de Asistență Tehnică va asigura instrumentele și mijloacele financiare necesare pentru a răspunde tuturor nevoilor actorilor implicați în managementul, implementarea, monitorizarea, certificarea, auditarea și evaluarea instrumentelor structurale.

Este de asemenea esențial să se asigure faptul că sprijinul acordat prin intermediul instrumentelor structurale este folosit în mod corect iar rezultatele atinse vor fi durabile contribuind astfel la îmbunătățirea condițiilor pentru dezvoltare și creșterea numărului locurilor de muncă, a calității investițiilor în capitalul fizic și uman, la dezvoltarea procesului de inovare și a societății informaționale, la protejarea și îmbunătățirea mediului înconjurător precum și la creșterea eficienței administrative în România. În acest sens, rolul PO AT, prin primul său obiectiv specific, este acela de a asigura un proces fluent de gestionare și implementare a instrumentelor structurale în România.

Reprezentând un instrument comun pentru toți actorii implicați, sistemul informatic unic de management (SMIS) va fi finanțat prin intermediul PO AT. Sistemul va necesita cu siguranță dezvoltări viitoare și mentenanță pentru a putea fi operațional și a asigura întregul proces de monitorizare atât a proiectelor cât și a programelor.

În plus, PO AT va permite o multiplicare la nivel național a practicilor și intereselor specifice anumitor programe. Autoritățile de Management pentru celelalte PO vor avea posibilitatea să transmită aplicații în cadrul domeniilor cheie de intervenție ale PO AT, cu condiția ca aplicațiile respective să se refere la aspecte orizontale ce trebuie tratate la nivel național.

Obiectivul specific 1 va fi realizat prin implementarea următoarelor axe: **Prima axă prioritară** – *Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor* și a **Doa axă prioritară** – *Dezvoltări viitoare și sprijin pentru funcționarea Sistemului Informatic Unic de Management*.

2. Asigurarea unei cunoașteri la nivel general în rândul publicului a rolului sprijinului comunitar și a înțelegerii intervențiilor instrumentelor structurale în rândul potențialilor aplicanți.

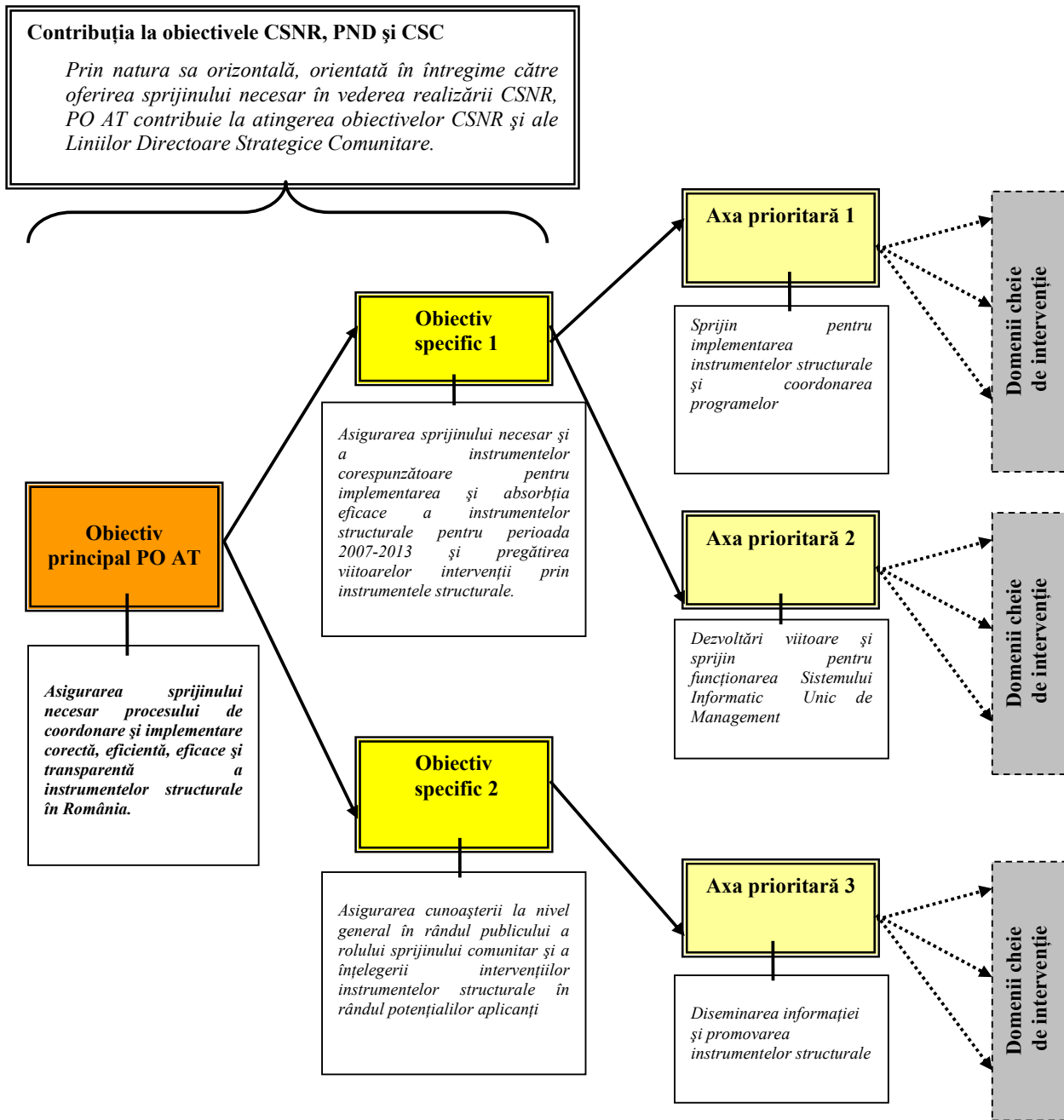
Asigurarea unui nivel corespunzător de cunoaștere în rândul publicului cu privire la instrumentele structurale precum și furnizarea informațiilor cu privire la oportunitățile de sprijin oferite de Uniunea Europeană este esențială în vederea stimulării apariției unor proiecte de calitate înaltă, necesare pentru obținerea unei absorbții complete a fondurilor disponibile.

Toate măsurile menționate în cadrul acestui obiectiv specific sunt conforme cu cerințele europene în materie de informare și publicitate privind acțiunile finanțate din instrumente structurale și sunt menite să determine atingerea unui nivel corespunzător de cunoștințe generale despre instrumentele structurale și despre posibilitatea de obținere a sprijinului financiar din partea Uniunii Europene în rândul potențialilor beneficiari.

În acest sens, coordonarea informării și publicității este esențială pentru a se asigura o abordare coerentă și echilibrată a acțiunilor de informare și comunicare, pentru a evita furnizarea unor informații contradictorii și pentru a acoperi curențele referitoare la obiectivele sprijinului financiar UE și la sistemul de implementare a instrumentelor structurale în România.

Obiectivul specific 2 va fi realizat prin implementarea celei **de-a treia axe prioritare**– *Diseminarea informației și promovarea instrumentelor structurale*.

Structura obiectivelor propuse este prezentată mai jos:

Toate activitățile planificate mai sus vor fi organizate în raport cu acțiunile realizate în cadrul axelor prioritare de asistență tehnică din cadrul celorlalte PO.

Bunele practici identificate în cadrul Programelor Operaționale pot fi transmise celorlalte AM-uri prin intermediul PO AT.

Unul din rolurile PO AT va fi acela de a centraliza și distribui informațiile culese.

3.2. Lista Axelor Prioritare

Conform analizei diagnostic și necesităților menționate mai sus, și conform obiectivului de a crea cele mai bune condiții pentru a asigura o capacitate de absorbție corespunzătoare a fondurilor europene și de a fi cât mai clar posibil și operațional, programul va fi structurat pe trei axe prioritare :

- Axa prioritară 1: Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor
- Axa prioritară 2: Dezvoltări viitoare și sprijin pentru funcționarea Sistemului Informatic Unic de Management
- Axa prioritară 3: Diseminarea informației și promovarea instrumentelor structurale

3.2.1. Axa prioritară 1: Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor

Obiectiv

Obiectivul axei prioritare *Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor* constă în dezvoltarea unei capacități administrative corespunzătoare în vederea asigurării unei implementări și absorbții eficiente și eficace a instrumentelor structurale pentru perioada 2007-2013 și a pregătirii viitoarelor intervenții prin instrumentele structurale.

În cadrul acestei priorități au fost definite patru scopuri:

- asigurarea eficienței și eficacității procesului de programare, monitorizare, management financiar, control și audit intern al instrumentelor structurale;
- dezvoltarea unei “culturi comune de evaluare” în cadrul administrației publice din România;
- pregătirea unui personal înalt calificat, capabil să implementeze în mod eficient și eficace instrumentele structurale;
- asigurarea implementării cu succes a Programului Operațional de Asistență Tehnică, prin asigurarea coordonării cu celelalte programe operaționale și acoperirea necesităților DCMIS, a Autorității de Certificare și a Autorității de audit.

Justificare

Pentru a asigura implementarea eficientă și eficace a instrumentelor structurale, este necesară coordonarea tuturor acțiunilor întreprinse în raport cu gestionarea, monitorizarea și controlul programelor respective. În timp ce prioritățile de AT din cadrul celorlalte Programe Operaționale vor oferi sprijin procesului de gestionare a OP-ului respectiv, PO AT, prin intermediul acestei axe prioritare, va oferi standarde comune și linii directoare, și va permite diferitelor Autorități de Management să beneficieze de experiența celorlaltor autorități.

Pe lângă asistența tehnică oferită la fiecare nivel operațional, managerii vor avea nevoie cu siguranță de informații generale și de consiliere. De asemenea, analize sau studii orizontale în sprijinul managementului s-ar putea dovedi extrem de folositoare pentru o bună funcționare a întregului sistem. Ideea de bază este aceea de a oferi managerilor informații comune și unitare astfel încât să lucreze cu toții în aceeași manieră: acest lucru presupune asigurarea unei coordonări la nivel național pentru a le oferi instrumentele necesare la momentul potrivit astfel încât să se asigure o coerență la nivelul întregului sistem în materie de implementare a politicii de coeziune.

Plecând de la faptul că Statul Membru este responsabil de implementarea fondurilor structurale și de coeziune, nivelul național trebuie să fie capabil să furnizeze tuturor actorilor, dar și Comisiei Europene, informații specifice cu privire la procesul de implementare al FSC. Pentru a-și putea îndeplini această obligație, intenția la nivel național este să se stabilească instrumente comune naționale pentru a putea răspunde cerințelor tehnice ale Uniunii Europene în aceeași manieră.

O pregătire solidă și timpurie în vederea derulării operațiunilor prin instrumente structurale pentru perioada următoare de programare după 2013 va oferi ocazia de a putea începe, într-un timp scurt, elaborarea documentelor de programare și implementare pentru această perioadă, ceea ce va conduce la o utilizare mai bună și mai rapidă a resurselor disponibile.

Evaluarea va fi folosită ca instrument de adaptare și schimbare a orientărilor programelor, dacă acest lucru se dovedește a fi necesar. Rapoartele de evaluare trebuie să ofere o viziune de ansamblu cu privire la intervențiile prin fonduri europene și la gradul lor de compatibilitate cu politicile publice, pentru a măsura eficiența acestora. Această axă prioritară va sprijini dezvoltarea unei «culturi comune de evaluare» în rândul actorilor implicați în procesul de implementare a priorităților prevăzute în PND și CSNR.

Această axă prioritară se adresează consolidării capacității instituționale la nivelul întregului sistem de gestionare a instrumentelor structurale, prin urmare formarea va fi inclusă ca modalitate de a ajunge la un nivel uniform de cunoștințe de bază în rândul personalului și responsabililor diferitelor Programe Operaționale, precum și ca o modalitate de a asigura o diseminare și descriere corespunzătoare a bunelor practici și a liniilor directoare cu privire la anumite funcții legate de gestionarea instrumentelor structurale.

Domenii cheie de intervenție

În cadrul acestei axe prioritare au fost identificate patru domenii cheie de intervenție:

- Sprijin în procesul de gestionare și implementare a instrumentelor structurale
- Evaluare
- Formare orizontală în domeniul gestionării programelor/proiectelor
- Funcționarea autorității de management pentru PO AT, a DCMIS, și a autorităților de certificare și audit.

Indicatori

Indicatori	Valoare țintă anticipată până în 2013
Numărul sondajelor, analizelor, studiilor elaborate , și al evaluărilor	105
Nr. de reuniuni al grupurilor de lucru pe FSC	70
Nr. de participanți la reuniunile grupurilor de lucru	1000
Numărul de materiale informative metodologice și tehnice elaborate	30
Numărul rapoartelor financiare	30
Nr. de evenimente axate pe schimbul de informații	15
Nr. sesiunilor de formare	500
Nr. personalului format	14000
Evaluarea eficacității sesiunilor de formare profesională organizate, pe baza evaluării făcute de participanți	80%
Nr. de reuniuni ale CNC	14
Nr. de reuniuni ale comitetului de monitorizare pentru PO AT	14
Numărul de reuniuni ale comitetului de selecție pentru PO AT sau numărul consultațiilor scrise	28

3.2.1.1. Sprijin pentru procesul de gestionare și implementare a instrumentelor structurale

Intervenția se va axa pe asigurarea unui proces eficient de gestionare și implementare a CSNR, prin activități comune tuturor programelor operaționale ce necesită o abordare uniformă la nivel național. Intervenția are drept obiectiv oferirea de asistență pentru DCMIS, AC și AM-uri de-a lungul etapelor principale în procesul de gestionare a instrumentelor structurale: management financiar, monitorizare, programare, control și audit intern.

Pentru a asigura eficiența procedurilor adoptate, și prin urmare a consolida eficiența procesului de management, monitorizare și control, și o pregătire corespunzătoare în vederea viitoarelor intervenții prin instrumentele structurale, utilizarea asistenței experților este esențială. Sprijinul experților va fi de asemenea necesar în clarificarea și interpretarea regulilor procedurale în caz de îndoială, în adaptarea lor în conformitate cu reglementările Comisiei Europene, cu concluziile Autorităților de Management și necesitățile fiecărui Program Operațional, precum și în procesul de pregătire pentru intervențiile prin viitoarele instrumente structurale.

Asistența tehnică va fi oferită pentru a putea măsura mai bine informațiile disponibile (alegerea indicatorilor, sursele, actualizările de informații, etc) și pentru a identifica punctele slabe în informare ce trebuie rezolvate și pentru a defini indicatori corespunzători în sectoarele strategice care nu au fost exploatate adecvat de către informațiile statistice.

Pentru a putea obține informații mai bune, se vor organiza sondaje ad-hoc și se va oferi posibilitatea de dezvoltare a colaborărilor în vederea îmbunătățirii informațiilor deja existente.

Intervenția va acoperi de asemenea elaborarea diferitelor studii legate de procesul de programare sau de implementare la nivelul tuturor Programelor Operaționale (CSNR) și al PND.

Pe lângă acestea, intervenția va susține schimbul de experiență și multiplicarea metodelor de management în vederea asigurării unui proces eficient și eficace de implementare a instrumentelor structurale, prin intermediul reuniunilor și atelierelor de lucru organizate la intervale periodice. De asemenea, pentru diseminarea aspectelor pozitive legate de implementarea instrumentelor structurale este esențială derularea de activități care să sprijine dezvoltarea cooperării între actorii implicați și schimbul de experiență, precum și activități de genul publicarea unei broșuri cu cele mai bune practici și linii directoare în domeniu.

Operațiuni indicative

- revizuirea sistemelor și procedurilor generale legate de anumite domenii ale procesului de management și monitorizare, certificare și sistemul de plăți, precum și cel de control, pe baza punctelor slabe identificate la nivelul tuturor Programelor Operaționale;
- elaborarea și distribuirea rapoartelor de activități și a liniilor directoare cu cele mai bune practici pentru toate instituțiile implicate în gestionarea instrumentelor structurale;
- diferite analize și studii referitoare la eficacitatea și eficiența sistemelor existente în vederea asigurării procesului de implementare a instrumentelor structurale;
- studii de macro-analiză;
- sprijin comprehensiv în procesul de pregătire pentru viitoarele intervenții prin instrumentele structurale,
- evenimente și activități legate de schimbul de experiențe atât la nivel național, cât și la nivel european.

3.2.1.2. Evaluare

PO AT îndeplinește un rol esențial în sprijinirea dezvoltării unei “culturi comune de evaluare” în cadrul administrației din România prin formarea personalului responsabil cu evaluarea în fiecare AM, prin punerea lor în rețea, prin publicarea rezultatelor, prin îmbunătățirea calității rapoartelor de evaluare de-a lungul întregii perioade. Acest lucru presupune:

- Implementarea unei asistențe specifice metodologice (sesiuni de formare) pentru persoanele responsabile cu evaluarea din cadrul fiecărei AM pentru a le oferi tuturor instrumente comune (de exemplu termeni de referință comuni, ghiduri de evaluare)
- Implementarea unei asistențe metodologice cu privire la evaluarea proiectelor
- Elaborarea rapoartelor de evaluare grupate (meta evaluare) la nivel național
- Elaborarea rapoartelor specifice de evaluare pe anumite teme
- Publicarea rapoartelor de evaluare

În ceea ce privește evaluarea PO AT, CSNR și PND, un anumit număr de cerințe specifice poate fi anticipat în acest subcapitol . Acestea vor include:

- evaluarea ex-ante pentru viitoarea perioadă de programare
- evaluări pe parcursul implementării PO AT, CSNR și PND ce vor oferi informații necesare evaluării intermediare și evaluării ex-post;
- evaluări ad hoc și strategice propuse de către Unitatea Centrală de Evaluare (UCE) și aprobate de către Comitetul Național de Coordonare.

Toate evaluările efectuate pe parcursul implementării vor fi contractate de către Unitatea Centrală de Evaluare sub controlul general al Comitetului de Monitorizare pentru Asistența Tehnică.

Rezultatele evaluărilor vor fi publicate, prezentate Comitetului de Monitorizare și disponibile pentru a putea informa asupra oricărei modificări ce trebuie adusă CSNR/PND și PO AT.

Operațiuni indicative

- sprijinirea Unității Centrale de Evaluare și a activităților derulate de aceasta, legate în mod special de rețeaua de evaluare
- derularea de activități de consolidare a capacității în domeniul evaluării
- desfășurarea de evaluări strategice și ad hoc pentru PO AT, CSNR și PND
- evaluări continue pe parcursul implementării PO AT.

3.2.1.3. Formare orizontală în domeniul gestionării programelor/proiectelor

Formarea orizontală în domeniul managementului instrumentelor structurale vine ca o continuare a programelor de formare implementate de către Ministerul Finanțelor Publice ce au drept obiectiv întărirea capacității administrației publice din România în gestionarea instrumentelor de pre-aderare. Funcționarii publici din cadrul instituțiilor menționate în Capitolul 21 vor fi supuși unor programe de formare periodice, ce vor acoperi aspecte legate de programarea, implementarea, monitorizarea, comunicarea și evaluarea instrumentelor structurale europene, ca o condiție necesară pentru asigurarea unui proces corect, eficient și conform regulamentelor UE de gestionare, monitorizare, comunicare, evaluare și control a implementării instrumentelor structurale.

Conform Mecanismului de formare, Unitatea de Dezvoltare și Coordonare a Formării din cadrul DAT va reprezenta autoritatea responsabilă de coordonarea întregului proces de formare în domeniul gestionării instrumentelor structurale. UDCF este asistată de către un grup de lucru creat în acest scop și având drept membri reprezentanți ai unităților de formare din cadrul altor autorități de management, ai autorității de plată și de certificare. Cu sprijinul instituțiilor implicate în procesul de gestionare a instrumentelor structurale, UDCF va elabora în fiecare an o analiză a nevoilor de formare și un plan anual de formare comun. UDCF va supraveghea de asemenea crearea și actualizarea bazei de date în vederea planificării și monitorizării formării în managementul fondurilor europene nerambursabile.

De asemenea, UDCF va furniza programe de formare așa cum este menționat mai jos.

Un program de formare va fi dezvoltat și implementat în mod permanent pentru noii veniți în sistem, oferindu-le acestora informații de bază cu privire la diferitele fonduri europene nerambursabile existente, la CSNR, la Programele Operaționale, la AM-uri, la AC și la mecanismele principale.

Programele de formare va acoperi, de asemenea, funcții care sunt derulate în aceeași manieră oricare ar fi Programul Operațional, cum ar fi managementul financiar și controlul.

Formarea ar putea de asemenea să includă sesiuni specifice organizate pentru nivelul de coordonare (DCMIS, Autoritatea de Certificare, Autoritatea de Audit).

Pe lângă formarea orizontală ce se va adresa unor necesități minime comune în rândul structurilor implicate în procesul de gestionare a instrumentelor structurale europene, fiecare AM, complementar cu formarea orizontală, va finanța prin intermediul axelor prioritare de asistență tehnică din cadrul PO și va implementa programe de formare specializate axate pe anumite funcții specifice fiecărui program operațional.

Deciziile cu privire la selecția unui proiect de formare din cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor fi luate pe baza evaluării făcute de către grupul de lucru plecând de la planul de formare aprobat de către toți actorii.

Operațiuni finanțate

- sprijin în activitățile grupului de lucru pentru coordonarea formării în acest domeniu
- organizarea evenimentelor de formare, inclusiv formarea de formatori, derularea sesiunilor de formare și elaborarea suporturilor de curs.
- elaborarea rapoartelor pentru activitățile de formare și a liniilor directe conținând cele mai bune practici.

3.2.1.4. Funcționarea autorității de management pentru PO AT, a DCMIS, și a autorităților de certificare și audit

Intervenția va sprijini atât funcționarea structurilor de coordonare care nu primesc nici un suport prin asistența tehnică din celelalte programe operaționale, precum și funcționarea structurilor implicate în procesul de gestionare a PO AT.

Se vor finanța resursele umane angajate pentru asigurarea procesului de gestionare a CSNR, de monitorizare și control din cadrul DCMIS, din autoritatea de certificare și de audit, precum și cheltuielile administrative eligibile legate de funcționarea acestor instituții.

Comitetul Național de Coordonare stabilit pentru coordonarea pregătirilor legate de procesul de gestionare a instrumentelor structurale se va dezvolta ca un instrument pentru consolidarea coordonării și transparenței intervențiilor prin instrumentele structurale. Comitetul se va întâlni în general de două ori pe an sau chiar de mai multe ori, dacă acest lucru se dovedește necesar. Costurile legate de pregătirea și găzduirea acestor reuniuni și alte costuri administrative ale Comitetului vor fi acoperite în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție.

Intervenția va avea drept scop sprijinirea implementării eficiente a PO AT prin derularea activităților de pregătire, selecție, evaluare, comunicare și monitorizare a activităților apărute în procesul de implementare a programului. Finanțarea acțiunilor referitoare la gestionarea, implementarea, monitorizarea și controlul Programului Operațional de Asistență Tehnică va fi realizată prin această intervenție. Unul din elementele cele mai importante legate de implementarea PO Asistență Tehnică este acela de a asigura un mod eficient de funcționare a Comitetului de Monitorizare și a Comitetelor de Coordonare pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică. Constituirea acestor organisme reprezintă o obligație a fiecărui Stat Membru și ar trebui să garanteze eficiența și calitatea procesului de implementare a instrumentelor structurale în general și a fiecărui program operațional. Administrarea activităților comitetelor sus-menționate reprezintă o sarcină importantă și presupune cheltuieli adiționale.

Operațiuni indicative

- angajarea de personal contractual în cadrul DCMIS , al AM PO AT, al autorităților de certificare, de plată și de audit pentru sprijinirea funcționării acestora în sistemul de gestionare și controlul al instrumentelor structurale;
- sprijin pentru derularea activităților DCMIS, ale autorităților de certificare, de plată și de audit;
- gestionarea PO AT (inclusiv costurile legate de organizarea reuniunilor Comitetului de Monitorizare și a altor reuniuni relevante, pregătirea, publicarea și distribuirea materialelor

- importante pentru procesul de gestionare și implementare a programului, costurile legate de pregătirea, selecția și verificarea asistenței, etc.)
- organizarea și funcționarea Comitetului Național de Coordonare și a sub-comitetelor și coordonarea între reprezentanții la nivel național, inclusiv pregătirea documentelor specifice la nivel național.

3.2.2. Axa prioritară 2: Dezvoltări viitoare și sprijin pentru funcționarea Sistemului Informatic Unic de Management

Obiectiv

Obiectivul acestei priorități este acela de a asigura o bună operare a SMIS, dezvoltarea lui organizațională și funcțională și actualizarea și extinderea permanentă a sistemului pentru a permite un acces rapid la informații la nivelul tuturor instituțiilor implicate în procesul de gestionare a instrumentelor structurale.

Obiectivul acestei axe prioritare va fi atins prin:

- extinderea sistemului prin crearea de noi module și funcții,
- formarea utilizatorilor SMIS și a persoanelor implicate în administrarea acestuia ,
- achiziționarea de echipamentele solicitate de către administratorii SMIS și de utilizatori acestuia,
- finanțarea de locuri de muncă pentru persoanele implicate în întreținerea, administrarea și managementul sistemului SMIS.

Justificare

Obiectivul constituirii sistemului SMIS este acela de a garanta un management corect și eficient al programelor europene, în conformitate cu reglementările naționale și europene. Acest sistem trebuie să fie operațional pe toată perioada de implementare a programelor, și anume 10 ani incluzând și timpul de închidere a programelor.

Operaționalizarea unui mecanism unic pentru toate programele presupune o coordonare importantă între părților implicate ale proiectului.

Pentru a asigura funcționarea sistemului de-a lungul întregii perioade a programului, au fost identificate mai multe etape în durata de viață a sistemului: *o etapă inițială de dezvoltare* prin care SMIS devine operațional și poate asigura gestionarea programelor, *o etapă de creștere*, ce presupune necesități adiționale și prin urmare dezvoltări viitoare ale sistemului, *o etapă de stabilizare* când sistemul este pe cât de stabil posibil, și *o etapă de închidere* ce ar putea să necesite elemente adiționale pentru sistem. Aceste patru etape sunt legate în mod direct de ciclul de viață al programelor europene. În prezent, SMIS se află în etapa inițială de dezvoltare a sistemului (așa cum este menționat în capitolul de analiză, SMIS este în mare parte capabil să își îndeplinească toate funcțiile relevante pentru definirea și gestionarea programelor, aprobarea proiectelor și modificarea acestora, pentru monitorizare și evaluare, audit și managementul fluxului financiar), etapă ce va continua probabil în timpul primului an de implementare a instrumentelor structurale. În primii ani SMIS va trece prin etapa de creștere și se așteaptă ca până la sfârșitul perioadei de programare, sistemul să devină stabil, cu condiția să nu apară noi reglementări în domeniu ce ar putea aduce schimbări importante.

Pe lângă dezvoltările viitoare, va trebui de asemenea asigurată mentenanța sistemului. Mentenanța sistemului are drept scop asigurarea unei bune funcționări a sistemului de-a lungul întregii perioade a programului.

Asistența este esențială în vederea asigurării unei funcționări eficiente a sistemului. Constituirea unui nou sistem IT în cadrul structurilor organizaționale nou create trebuie să fie asociată cu existența unor instrumente sau acțiuni de sprijinire a diferitelor părți implicate, atât de la nivel central cât și de la nivel local. În ceea ce privește utilizarea curentă a sistemului, ar trebui să fie disponibile instrumente tehnice de suport: pe lângă ghidurile de proceduri (mai sus) elaborate în conformitate cu modul de funcționare al programelor europene, ar trebui să existe un ghid al utilizatorilor descriind cu exactitate funcțiile intrinseci ale sistemului.

Al doilea nivel de suport este legat în mod direct de utilizatori. Este esențial ca aceștia să fie susținuți de un mecanism de coordonare cunosător al cadrului general și al activităților curente ale utilizatorilor, precum și al diferitelor sarcini ce trebuie îndeplinite. Prin urmare, este necesară crearea unei echipe de coordonare la nivelul corespunzător. Acești coordonatori trebuie să reprezinte interfața între sistemele TI, autoritățile responsabile de programe și toți utilizatorii.

Al treilea nivel de suport constă în crearea unei structuri centralizate comune de sprijin pentru întreg mecanismul. Această structură trebuie să asigure legătura între echipa de management a proiectului (comitet de monitorizare, manager de proiect) și utilizatori. Rolul acestei structuri este acela de a implementa în mod operațional orientările date de comitetul de monitorizare drept acțiuni concrete.

Structura centralizată de sprijin trebuie să reprezinte o garanție a caracterului operațional al sistemului (calitatea sistemului), și anume să se asigure că sistemul este adaptat în totalitate cerinței unei gestionări bune și eficiente, și trebuie de asemenea să garanteze o utilizare optimă a sistemului (mecanismul de coordonare).

Formarea utilizatorilor este esențială deoarece condiționează calitatea informațiilor înregistrate în sistem. Toți utilizatorii trebuie pregătiți cât mai repede posibil, până în momentul începerii programelor iar pregătirea inițială a acestora ar trebui actualizată periodic, o dată la 2-3 ani. Este de asemenea necesar să fie prevăzută o formare specifică când noi funcții ale sistemului vor deveni operaționale.

Luând în considerare faptul că SMIS va presupune un număr mare de utilizatori, se impune organizarea anumitor activități de comunicare, precum seminarii de prezentare, reuniuni periodice pentru a explica și prezenta noile dezvoltări ale sistemului, etc. Organizarea reuniunilor periodice permite împărtășirea bunelor practici dar și informarea echipei de management a proiectului asupra eventualelor probleme întâlnite în domeniu.

Pentru a asigura o operare corespunzătoare a SMIS, este necesară, pe lângă comunicare și echipamente pentru utilizatori, existența unui grad maxim de securizare a datelor și a unor soluții de arhivare a datelor pentru sistem.

Domenii cheie de intervenție

În cadrul acestei axe prioritare au fost identificate patru domenii cheie de intervenție:

- Dezvoltarea și mentenanța SMIS

- Funcționarea Unității SMIS
- Formarea utilizatorilor, distribuirea ghidurilor pentru utilizatori și comunicarea cu privire la SMIS
- Furnizarea de echipamente

Indicatori

Indicatori	Valoare țintă anticipată până în 2013
Nr. de versiuni SMIS dezvoltate	7
Nr. de sesiuni de formare la care a participat fiecare utilizator SMIS	2
Nr. de sesiuni de formare SMIS	500
Gradul de satisfacție al utilizatorilor SMIS	80%
Perioada de indisponibilitate a SMIS	Mai puțin de 15 ore / lună
Numărul de nemulțumiri, plângeri adresate unității centrale SMIS	Mai puțin de 2 / lună
Numărul de aplicații pentru echipamentele SMIS	50

3.2.2.1. Dezvoltarea și mentenanța SMIS

Intervenția va acoperi toate activitățile axate pe dezvoltările viitoare ale sistemului SMIS, cum ar fi elaborarea de studii și analize, elaborarea, testarea și instalarea noilor versiuni SMIS, dar și transferul de date de la o versiune SMIS la alta.

Dezvoltările viitoare aduse sistemului SMIS se vor realiza sub coordonarea Unității Centrale SMIS din cadrul Compartimentului de Coordonare a Sistemului din DCMIS, pe baza studiilor și analizelor elaborate de către experți externi și a problemelor identificate în timpul funcționării programului informatic (software), precum și pe baza necesităților adiționale invocate de către utilizatori.

Dezvoltarea de software va fi încredințată unor companii externe pe baza unei competiții deschise. În primii ani de utilizare se așteaptă apariția a cel puțin unei versiuni pe an pentru SMIS. Fiecare versiune va fi testată de către Unitatea Centrală SMIS cu sprijinul unui grup central de utilizatori format din principalii utilizatori ai sistemului. Vor fi elaborate ghiduri de proceduri astfel încât fiecare să își cunoască rolul său și elementele necesare unei utilizări optime a sistemului, oferind referințe părților implicate și acțiuni ce trebuie realizate în cadrul sistemului. Pentru a deveni operațional în întregime și prin urmare a fi folosit de către toate părțile implicate, acest ghid trebuie să fie elaborat în parteneriat cu toate departamentele de utilizatori, deoarece aceste proceduri de funcționare care nu reprezintă proceduri reglementate în sensul strict al cuvântului trebuie să fie adaptate tuturor restricțiilor (rol, organizare, mărimea echipei, etc).

Pe lângă dezvoltările viitoare, va trebui asigurată mentenanța sistemului. Această mentenanță a sistemului are drept scop asigurarea unei bune funcționări a sistemului de-a lungul întregii perioade de implementare a programului.

Operațiuni indicative

- elaborarea de studii și analize cu privire la modul de funcționare al SMIS și la necesitățile unor dezvoltări viitoare ale sistemului;
- elaborarea, testarea și instalarea noilor versiuni ale SMIS;
- transferarea de date de la o versiune SMIS la alta;
- elaborarea unor ghiduri de proceduri;
- derularea activităților de mentenanță a SMIS.

3.2.2.2. Funcționarea Unității SMIS

Intervenția va sprijini procesul de angajare și menținere a personalului tehnic de la nivel central și regional pentru a gestiona, administra și asigura service-ul sistemului SMIS, asigurând astfel o funcționare continuă a sistemului și eficiența procesului de gestionare, monitorizare, evaluare și control al instrumentelor structurale la nivelul programului și al proiectelor individuale. Funcționarea unui help desk în cadrul unității centrale SMIS va fi susținută tot prin intermediul acestei intervenții. Luând în considerare faptul că este dificilă angajarea și reținerea ca funcționar public a personalului cu aptitudini necesare pentru îndeplinirea acestor atribuții, operarea SMIS se va baza mai mult pe personal angajat contractual ce va fi plătit din AT.

Intervenția va acoperi de asemenea funcționarea Unității Centrale SMIS din cadrul DCMIS – Ministerul Finanțelor Publice, precum și rețeaua de coordonatori.

Operațiuni indicative

- angajarea de personal contractual în cadrul Unității Centrale SMIS și al rețelei de coordonare;
- sprijin în derularea activităților Unității Centrale a SMIS.

3.2.2.3. Pregătirea utilizatorilor, distribuirea ghidurilor de utilizare și comunicarea cu privire la SMIS

Pregătirea utilizatorilor reprezintă un element esențial în strategia de implementare a sistemului. Toți utilizatorii trebuie să aibă cunoștințe suficiente în domeniu pentru a putea să utilizeze sistemul pe întreaga perioadă de implementare a programului.

În acest sens, va fi elaborat un plan multianual de formare pentru pregătirea utilizatorilor SMIS, care va indica nivelele de pregătire și grupurile țintă.

Intervenția va sprijini organizarea sesiunilor de pregătire pentru toți utilizatorii SMIS. O estimare aproximativă a numărului de utilizatori se ridică la 3500 (autoritățile de management, autoritatea de plată și certificare, organismele intermediare, autoritatea de audit, etc.) la nivel central, regional și local. Chiar dacă majoritatea utilizatorilor vor fi formați în primii ani de implementare, rămâne însă necesitatea organizării unor formări periodice. De exemplu, un utilizator deja format are nevoie de o actualizare a pregătirii după 2 până la 3 ani. Se impune de asemenea formarea utilizatorilor ori de câte ori un nou modul sau o nouă funcționalitate este introdusă în sistem. Formarea ar trebui să fie organizată pe module tematice și la diferite niveluri (începători, avansați, experți). Pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a sistemului și eficiența programelor de formare, unii dintre utilizatori vor fi pregătiți ca formatori. Materialele de formare și ghidurile vor fi difuzate la scară largă.

În plus, intervenția va finanța elaborarea și distribuirea ghidurilor pentru utilizatori, actualizate pentru fiecare nouă versiune a sistemului, care desigur cu exactitate funcțiile intrinseci ale sistemului. Aceste ghiduri, disponibile în format imprimat și în format electronic (CD ROM,

Format MS Windows Help sau Flash multimedia de exemplu) trebuie să fie ușor de accesat, ușor de citit și operaționale, un adevărat punct de referință pentru utilizatori.

Elaborarea unui ghid de întrebări/răspunsuri cu privire la aspectele funcționale trebuie de asemenea luat în considerare. Acest document ar putea fi disponibil pe un intranet accesibil tuturor utilizatorilor și necesită o actualizare periodică a informațiilor.

Luând în considerare faptul că SMIS va presupune un număr mare de utilizatori, se impune organizarea anumitor activități de comunicare, precum seminarii de prezentare, reuniuni periodice pentru a explica și prezenta noile dezvoltări ale sistemului, etc. Organizarea reuniunilor periodice permite împărtășirea bunelor practici dar și informarea echipei de management a proiectului asupra eventualelor probleme întâlnite în utilizarea sistemului.

Operațiuni indicative

- organizarea evenimentelor de formare pe SMIS, inclusiv elaborarea și diseminarea materialelor de formare
- pregătirea formatorilor pentru utilizarea sistemului SMIS
- elaborarea și distribuirea ghidurilor pentru utilizatorii SMIS
- elaborarea ghidului de tipul întrebări/răspunsuri cu privire la aspectele funcționale ale SMIS
- organizarea unor reuniuni periodice și seminarii de prezentare ale SMIS.

3.2.2.4. Achiziția de echipamente

Intervenția va avea drept obiectiv achiziționarea și instalarea echipamentelor TI și de comunicație necesare pentru operarea corectă a sistemului SMIS. Aceasta se referă la servere, hardware folosite ca terminale SMIS, hardware folosit la nivel local și la nivelul rețelelor largi SMIS (WAN) și echipamentelor de TI și telecomunicații.

Pe lângă diferitele niveluri de dotare cu echipamente, reînnoirea acestora se impune în general cel puțin o dată la 5 ani, timp după care acestea devin învechite. Aceste elemente vor reprezenta o garanție a continuității pe care echipamentele trebuie să o furnizeze (disponibilitate, timp de recuperare etc.).

Infrastructura SMIS va oferi un grad maxim de securizare a sistemului informatic și soluții de arhivare a datelor.

Echipamentele necesare la nivelul organizațiilor utilizatori finali ai sistemului vor fi achiziționate pe baza aplicațiilor depuse de către fiecare instituție (care va deveni Beneficiar) și a evaluării făcute de către Unitatea Centrală SMIS. O instituție poate să primească finanțare pentru o singură aplicație pentru același tip de echipamente pe perioada de viață a programului, cu excepția unor situații deosebite.

O estimare realistă a numărului de echipamente necesare a fi achiziționate ar fi un număr cel puțin egal cu dublul dotării curente existente plus numărul echipamentelor prevăzute a fi achiziționate prin Phare 2004 și 2005, ținând cont de faptul că cel puțin la nivel regional dotarea cu echipamente este destul de scăzută.

Operațiuni indicative

- dotarea cu servere, harduri folosite ca terminale SMIS, harduri folosite la nivel local și la nivelul rețelelor largi SMIS (WAN) și echipamente de IT și telecomunicații.

3.2.3. Axa prioritară 3: Diseminarea informației și promovarea instrumentelor structurale.

Obiectiv

Obiectivul acestei axe prioritare este acela de a asigura publicitatea corespunzătoare instrumentelor structurale în România și conștientizarea publicului cu privire la obiectivele CSNR.

Implementarea acestei axe prioritare are drept scop:

- informarea potențialilor aplicanți cu privire la oportunitățile existente;
- promovarea informării publicului larg cu privire la obiectivele și realizările în domeniul instrumentelor structurale și al Planului Național de Dezvoltare și asigurarea recunoașterii rolului instrumentelor structurale ale UE.

Justificare

Această a treia prioritate este dedicată în mod special publicului larg, dar se adresează de asemenea beneficiarilor potențiali și beneficiarilor finali. Intervenția sa este complementară acțiunilor înscrise în cadrul primei axe prioritare în materie de coordonare a comunicării și de sprijin a sesiunilor de pregătire organizate în acest domeniu.

Acțiunile de informare se vor axa pe următoarele obiective: informarea aplicanților și a beneficiarilor; asigurarea recunoașterii rolului instrumentelor structurale europene; promovarea unui grad mai mare de înțelegere în rândul publicului cu privire la obiectivele și realizările instrumentelor structurale și ale Planului Național de Dezvoltare în România.

Prevederile generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, din articolul 68, stipulează faptul că *“Statul Membru și Autoritatea de Management pentru programul operațional va furniza informațiile necesare și va face publice operațiunile și programele co-finanțate [...]. Informațiile se vor adresa cetățenilor Uniunii Europene și beneficiarilor în scopul de a sublinia rolul Comunității Europene și a asigura transparența asistenței financiare din fondurile structurale europene”*.

Chiar dacă fiecare PO prevede un plan de comunicare, la nivel național trebuie prevăzute acțiuni de comunicare pentru a asigura publicitatea intervențiilor globale ale Uniunii Europene și nu numai cele dintr-un anumit domeniu. Se impune astfel existența unei coordonări a comunicării la nivel central cu privire la instrumentele structurale pentru a asigura coerența și echilibrul abordării acesteia, pentru a evita suprapunerile și informațiile contradictorii și pentru a acoperi curențele în materie de comunicare. De asemenea, se va constitui un centru de informare unde cetățenii și potențialii aplicanți vor putea solicita și obține informații.

Un centru de informare constituit în cadrul Ministerului Finanțelor Publice va deveni operațional în timpul anului 2006 și va oferi informații generale cu privire la fondurile europene nerambursabile în România, centrul fiind în același timp un centru de resurse. Centrul de informare va găzdui de asemenea un centru de apeluri (call center) unde potențialii aplicanți vor putea adresa întrebări și unde, pentru aspecte legate de un anumit program operațional vor putea fi redirecționați către autoritatea de management relevantă sau către alte instituții relevante în domeniu. Centrul de informare va gestiona o pagină de internet dedicată instrumentelor structurale în România. Prevederile generale în materie menționează faptul că o listă a beneficiarilor de granturi europene și

condițiile în vederea obținerii fondurilor europene reprezintă elemente ce vor trebui să fie publicate pe internet. În acest sens, pagina internet este instrumentul cel mai potrivit pentru îndeplinirea acestei obligații.

Domenii cheie de intervenție

În cadrul acestei intervenții sunt prevăzute următoarele două domenii cheie de intervenție:

- Diseminarea informațiilor generale și derularea activităților de publicitate cu privire la instrumentele structurale alocate României
- Funcționarea Centrului de Informare privind Instrumentele Structurale.

Indicatori

Indicatori	Valoare anticipată țintă până în 2013
Numărul de exemplare al tuturor publicațiilor, broșurilor și fluturașilor informativi	1,000,000
Numărul evenimentelor finanțate (conferințe, seminarii, ateliere de lucru) pentru promovarea intervențiilor prin instrumentele structurale	70
Numărul campaniilor media	14
Numărul sondajelor de opinie	7
Creșterea numărului de cetățeni informați cu privire la instrumentele structurale europene pe an	2.5%
Numărul mediu de accesare a paginii de internet/lună	30,000
Gradul de satisfacție al vizitatorilor paginii de internet	80%

3.2.3.1. Diseminarea informațiilor generale și derularea activităților de publicitate cu privire la instrumentele structurale alocate României

Intervenția va sprijini procesul de implementare a strategiei de comunicare ce va fi elaborată de către DCMIS în 2006 și se va referi la campanii și evenimente de informare și publicitate, elaborarea materialelor de promovare (publicații, broșuri, dosare, CD-uri sau alte formate disponibile), analize de impact ale unor astfel de acțiuni (sondaje de opinie).

Operațiuni indicative

- organizarea campaniilor și evenimentelor (seminarii, conferințe) în vederea promovării unei mai bune înțelegeri a fondurilor structurale și a procesului de implementare și monitorizare în România
- pregătirea, publicarea, traducerea și diseminarea materialelor informative (publicații, broșuri, dosare, CD-uri și alte formate disponibile) pentru informarea și promovarea instrumentelor structurale
- acțiuni de publicitate și materiale legate de PO AT
- organizarea unor sondaje de opinie

- organizarea de campanii de informare la nivel național prin intermediul televiziunii, radio-ului și alte mijloace media
- analiza impactului acțiunilor de promovare și de publicitate.

3.2.3.2. Funcționarea Centrului de Informare privind Instrumentele Structurale

Intervenția va susține Centrul de Informare privind Instrumentele Structurale în comunicare și derularea activităților sale asigurând astfel accesul corespunzător la informații referitoare la instrumentele structurale al potențialilor aplicanți precum și al publicului general. Centrul va funcționa ca un centru de resurse și va avea o pagina de internet specială. Centrul va găzdui de asemenea un help desk unde potențialii aplicanți vor putea adresa întrebări și unde, pentru aspecte legate de un anumit program operațional, ei vor putea fi redirecționați către autoritatea de management relevantă sau către alte instituții relevante în domeniu. Centrul va putea de asemenea să organizeze evenimente referitoare la domeniul său de activitate.

Operațiuni indicative

- remunerarea personalului ce funcționează în cadrul Centrului de Informare
- achiziționarea cărților și materialelor pentru Centrul de Informare
- comunicarea despre Centrul de Informare și oportunitățile oferite
- construirea și mentenanța paginii de internet
- organizarea de evenimente legate de activitatea Centrului de Informare.

3.3. Coerența și conformitatea cu politicile naționale și comunitare

3.3.1. Politicile Comunitare

Conform articolului 8 din proiectul Regulamentului general, asistența financiară prin instrumentele structurale cea acordată de Statele Membre trebuie să fie în concordanță cu activitățile, politicile și prioritățile comunitare iar operațiunile finanțate din fondurile nerambursabile vor fi conforme cu prevederile Tratatului și cu actele adoptate în urma acestor prevederi.

PO AT va fi implementat prin respectarea politicilor comunitare și naționale, și mai ales a reglementărilor cu privire la achizițiile publice.

Dezvoltare durabilă

Proiectele derulate în cadrul PO AT nu vor cauza prejudicii mediului înconjurător, ci, din contră, vor căuta să-l îmbunătățească, de exemplu prin elaborarea de studii sau evaluări în acest domeniu. Prin intervențiile sale, PO AT va promova principiul de dezvoltare durabilă ca unul din criteriile în selecția proiectelor.

PO AT va sprijini de asemenea dezvoltarea durabilă prin susținerea consolidării instituționale și soluționarea necesităților de AT ale actorilor implicați în gestionarea instrumentelor structurale.

Egalitatea de șanse

Egalitatea de șanse este fundamentală în dezvoltarea economică și implementarea cu succes a PO AT. Pentru realizarea acestui obiectiv se vor întreprinde următoarele acțiuni:

- Respectarea principiului egalității de șanse în cadrul tuturor axelor prioritare
- Fiecare axă prioritară va identifica acțiunile necesare pentru integrarea egalității de șanse în rezultatele ce trebuie atinse prin includerea egalității de șanse în criteriile de selecție.
- Aplicații vor fi nevoiți să demonstreze în ce fel proiectul lor răspunde aspectelor esențiale legate de egalitatea de șanse.
- În rapoartele periodice pentru PO AT se vor face mențiuni specifice cu privire la egalitatea de șanse.
- Promovarea egalității și echilibrului în cadrul Comitetului de Monitorizare pentru PO AT.

Politica concurenței și a ajutoarelor de stat

Toate operațiunile financiare din cadrul PO AT vor respecta legislația europeană și politicile în materie de concurență, și în special articolele 87-89 din Tratatul Comunității Europene.

Este de așteptat ca regulile referitoare la ajutoarele de stat să nu fie relevante pentru cheltuielile ce vor fi făcute în cadrul acestui PO. România a încorporat deja în legislația română legislația europeană în materie de ajutoare de stat. Programul Operațional va fi implementat luând în considerare regulile incluse în Liniile Directoare ale Comisiei cu privire la ajutoarele de stat.

Achizițiile publice

Regulile financiare ce se vor aplica PO AT sunt conforme atât cu reglementările europene în domeniu cât și cu legislația națională. Instituția responsabilă cu reglementarea și supravegherea achizițiilor publice este A.N.R.M.A.P. Autoritatea de Management și organismele sale de implementare vor fi responsabile de aplicarea corectă a procedurilor cu privire la achizițiile publice pentru proiectele co-finanțate din instrumentele structurale. Comitetul de Monitorizare are dreptul de a solicita efectuarea unui audit la întâmplare al procesului de licitații publice.

3.3.2. Politicile naționale

PO AT oferă asistență tehnică în procesul de implementare și gestionare a tuturor programelor operaționale, într-o manieră coerentă și complementară cu politicile naționale și regionale.

În procesul de implementare a PO AT, se va acorda o atenție deosebită asigurării concordanței cu Programul Național de Guvernare, capitolele referitoare la: dezvoltarea capacității instituționale din România în aplicarea procedurilor privind instrumentele structurale; afaceri interne, mediul înconjurător, transport, sectoare de dezvoltare regională – consolidarea capacităților instituțiilor publice în gestionarea resurselor financiare naționale și europene.

Implementarea PO AT va fi complementară măsurilor prevăzute în Planul Unic de Acțiune, Secțiunea 2 - “Dezvoltarea capacității de gestionare a instrumentelor structurale”, plan elaborat și aprobat de către Guvernul României în 2005 în vederea întăririi capacității administrației din România privind gestionarea eficientă a instrumentelor structurale.

3.4. Complementaritatea cu alte Programe Operaționale

Pe lângă Programul Operațional de Asistență Tehnică ce oferă sprijin în procesul de gestionare a fondurilor structurale și de coeziune la nivel național, în cadrul fiecărui Program Operațional Sectorial și în Programul Operațional Regional este prevăzută acordarea de asistență tehnică. Cu toate acestea, spre deosebire de PO AT, axele prioritare de asistență tehnică din POS și POR sunt constituite pentru a furniza autorităților de management respective mijloacele necesare pentru a asigura o implementare corespunzătoare a programelor. Asistența tehnică din cadrul POS și POR se axează în mare parte pe acoperirea necesităților fiecărui program și este limitată de cadrul instituțional al sistemului de implementare a programului. Cu toate acestea, concordanța și complementaritatea între axele prioritare de asistență tehnică din cadrul Programelor Operaționale Sectoriale și din cadrul Programului Operațional Regional pe de o parte, și a Programul Operațional de Asistență Tehnică pe de altă parte este asigurată.

În ianuarie 2006, împreună cu celelalte Autorități de Management s-a ajuns la o descriere comună a axelor prioritare de AT din POS și din ROP, care să includă două domenii cheie de intervenție: (1. Sprijin acordat managementului și evaluării Programului Operațional și 2. Sprijin acordat promovării și comunicării cu privire la instrumentele structurale) și un paragraf cu privire la corelarea între axele prioritare de AT și PO AT.

POS Creșterea Competitivității Economice

Scopul priorității de AT din acest program operațional este acela de a asigura un proces eficient de implementare a POS Creșterea Competitivității Economice pentru a putea realiza obiectivele prevăzute în program.

Domenii cheie de intervenție

- Sprijin în procesul de gestionare, implementare, monitorizare și control a POS Creșterea Competitivității Economice
- Sprijin în comunicare, evaluare și dezvoltarea infrastructurii IT.

POS Transport

Obiectivul priorității de AT din acest program operațional este acela de a asigura un proces eficient de implementare a POS Transport pentru a putea realiza obiectivele prevăzute în program.

Domenii cheie de intervenție

- Sprijin în vederea asigurării unui proces eficient de gestionare, implementare, monitorizare și control a POS Transport.

Aceasta include activități axate pe asigurarea eficienței instrumentelor structurale în procesul de gestionare, implementare, monitorizare, control și evaluare. În acest sens, pot fi identificate două activități principale:

- Asigurarea resurselor necesare pentru susținerea costurilor administrative și a echipamentelor corespunzătoare.
- Serviciile asociate cu implementarea eficientă a POS Transport vor include:
  - sprijin în gestionarea, implementarea, monitorizarea, controlul și auditul de performanță
  - acordarea de sprijin structurilor de management și monitorizare a POS Transport în îndeplinirea atribuțiilor lor
  - formare în pregătirea, selecția, evaluarea și monitorizarea asistenței

- formare în analiza cost-beneficiu și analiza de siguranță
- Sprijin în derularea acțiunilor de informare și publicitate cu privire la POS Transport

Aceasta include următoarele patru activități:

- Campanie de informare pentru promovarea POS Transport.
- Pagină de internet pentru promovarea POS Transport..
- Formarea personalului implicat în mod direct în implementarea POS Transport și în relații publice (PR)
- Evaluarea campaniilor de promovare și de informare și a atribuțiilor.

SOP Mediu

Obiectivul priorității de AT din acest program operațional este acela de a asigura un proces eficient de implementare a POS Mediu și de a contribui la creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene prin sprijinirea identificării proiectelor, prin întărirea capacității administrative a Autorității de Management și a Organismelor Intermediare, prin finanțarea activităților referitoare la monitorizare, evaluare și control al proiectelor, precum și a acțiunilor de informare și publicitate pentru POS Mediu.

Domenii cheie de intervenție

- Sprijin în procesul de gestionare și evaluare a POS Mediu
- Sprijin pentru acțiunile de informare și publicitate

Primul domeniu cheie de intervenție va oferi asistență tehnică și financiară în procesul de elaborare, monitorizare, evaluare și control în vederea asigurării unui proces eficient de implementare a POS Mediu.

Al doilea domeniu cheie de intervenție va susține promovarea programului, asigurând implementarea măsurilor de informare și publicitate, aplicabile tuturor priorităților/măsurilor din POS Infrastructură de Mediu: Informarea și publicitatea operațiunilor și a programelor comunitare, adresate atât publicului larg cât și beneficiarilor potențiali (inclusiv autoritățile regionale, locale sau alte autorități publice, partenerii sociali și economici, ONG-uri, operatorii și inițiatorii de proiecte, sau alte părți implicate), pentru a evidenția rolul comunității europene și transparența oportunităților de finanțare.

POS Dezvoltarea Resurselor Umane

Obiectivul axei prioritare de asistență tehnică este acela de a furniza sprijini în procesul de implementare a POS Dezvoltarea Resurselor Umane și în utilizarea eficientă a asistenței financiare comunitare și a co-finanțării naționale prin :

- Asigurarea unei structuri de AM și Organism Intermediar performantă și calificată;
- Utilizarea strategică a evaluării;
- Asigurarea coerenței între acțiuni și a compatibilității proiectelor realizate cu acquis-ul comunitar și cu politicile europene,
- Promovarea obiectivelor și operațiunilor din cadrul POS Dezvoltarea Resurselor Umane.

Domenii cheie de intervenție :

- Sprijin pentru implementarea, managementul și evaluarea POS Dezvoltarea Resurselor Umane;
- Sprijin pentru promovarea și comunicarea POS Dezvoltarea Resurselor Umane.

POS Dezvoltarea Capacității Administrative

Obiectivele specifice ale axei prioritare de AT sunt:

- sprijinirea implementării efective a Programului Operațional și utilizarea eficientă a FSC prin intermediul expertizei și suportului tehnic oferit în procesul de programare, monitorizare, evaluare și control;
- sprijinirea pregătirii pentru viitoarea perioadă de programare, pentru a putea pleca de la o bază fiabilă în identificarea necesităților și a domeniilor de intervenție și pentru a continua procesul de consolidare a capacității administrative în domeniile critice;
- sprijinirea îndeplinirii de către AM pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative a obligațiilor sale cu privire la promovarea programului, inclusiv acțiuni de informare despre oportunitățile oferite de către asistență și despre rezultatele sale, adresate către entitățile interesate în primirea suportului financiar, precum și către publicul general.

Domenii cheie de intervenție

- Sprijin pentru managementul general al PO Dezvoltarea Capacității Administrative, inclusiv pentru pregătirea viitorului exercițiu de programare;
- Sprijin pentru implementarea strategiei de comunicare a PO Dezvoltarea Capacității Administrative.

Programul Operațional Regional

Obiectivul principal al axei prioritare de TA din cadrul Programului Operațional Regional este acela de a furniza sprijin pentru implementarea transparentă și eficientă a Programului Operațional.

Domenii cheie de intervenție

- Sprijin pentru implementarea, managementul și evaluarea Programului Operațional Regional
- Sprijin pentru activitățile de publicitate și informare pentru Programul Operațional Regional.

4. Planul Financiar

Este de așteptat ca aproape 77,4% din totalul asistenței tehnice pentru implementarea politicii structurale prin acțiuni finanțate din fonduri structurale și fonduri naționale (780,91 milioane Euro), și anume 604,46 milioane Euro, să fie alocate axelor prioritare de Asistență Tehnică din Programele Operaționale și din Programul Operațional Regional. Restul de fonduri alocate asistenței tehnice, și anume aproximativ 176,45 milioane Euro, va fi cheltuit pentru implementarea intervențiilor din cadrul Programului Operațional de Asistență Tehnică.

Axele prioritare și intervențiile din cadrul Programului Operațional de Asistență Tehnică vor fi co-finanțate în întregime din Fondul European de Dezvoltare Regională. Contribuția din FEDR pentru Program pe perioada 2007-2013 este de 150 milioane Euro, ceea ce reprezintă 85% din finanțarea Programului Operațional de Asistență Tehnică. Fondurile naționale ce co-finanțează Programul pe perioada 2007-2013 vor fi de 15%, și anume aproximativ 26,45 milioane de euro.

Tabelul 1: Contribuția UE la Programul Operațional de Asistență Tehnică 2007-2013, pe fonduri și pe an (valoarea estimată)

- Mil. Euro -

Fond	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013
FEDR	16	17	19	22	24	26	26	150
FSE	0	0	0	0	0	0	0	0
FC	0	0	0	0		0	0	0
TOTAL	16	17	19	22	24	26	26	150

Tabelul 2: Tabel financiar indicativ al Programului Operațional de Asistență Tehnică 2007-2013, pe Axe prioritare

	Finanțare comunitară (mil. euro)	Finanțare națională			Total PO	Rata de co-finanțare UE (%)	BEI, alte instrumente financiare
		Public	Privat	Total			
1	2	3	4	5=3+4	6=2+5	7=2/6x100	8
Axa prioritară 1 FEDR	73	12.88	-	12.88	85.88	85	-
Axa prioritară 2 FEDR	47	8.29	-	8.29	55.29	85	-
Axa prioritară 3 FEDR	30	5.28	-	5.29	35.29	85	-
TOTAL	150	26.45	-	26.45	176.45	85	-

5. Implementarea

5.1 Management

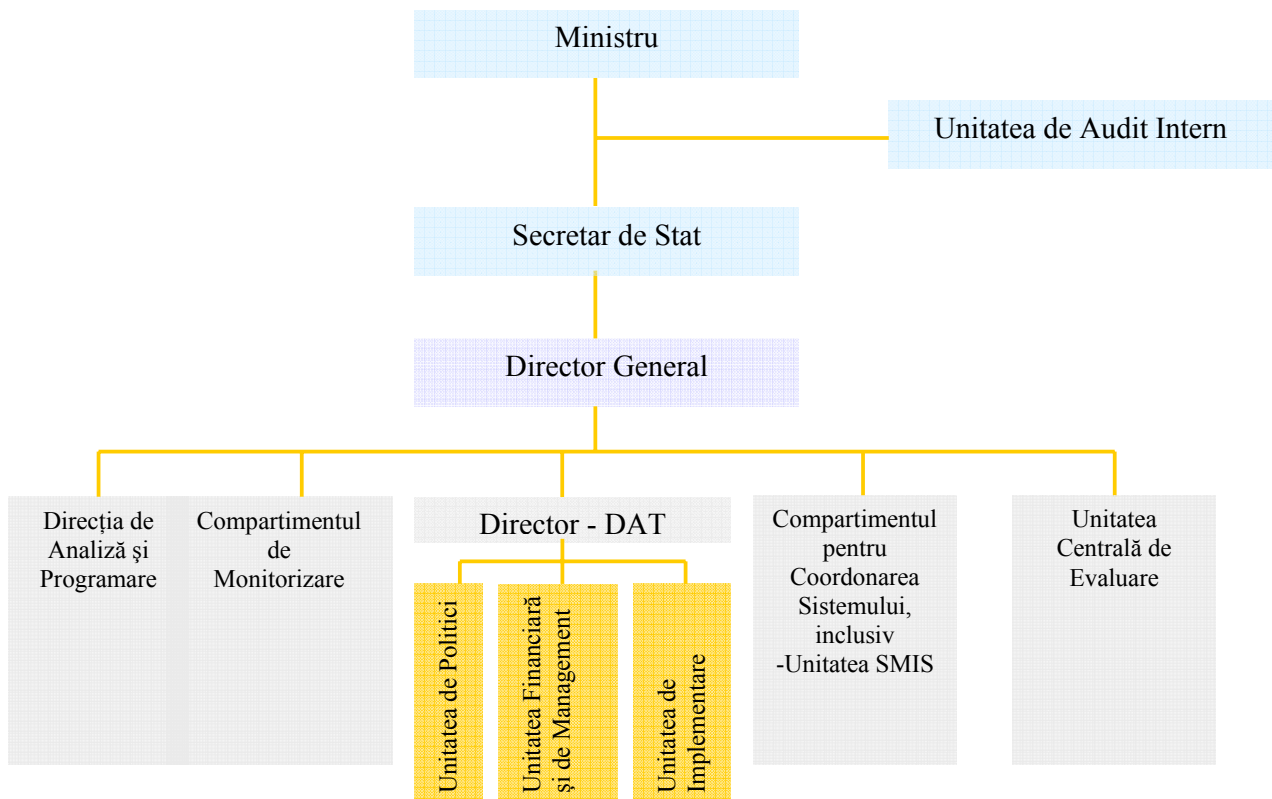
Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică

Programul Operațional de Asistență Tehnică este gestionat de către Direcția de Asistență Tehnică din cadrul DC MIS – Ministerul Finanțelor Publice.

Autoritatea de Management va fi responsabilă de gestionarea și implementarea programului operațional într-o manieră eficientă, eficace și corectă, în conformitate cu Articolul 59 din proiectele de regulamente stabilind prevederile generale cu privire la FEDR, FSE și FC.

Supervizarea procesului de management al proiectului este asigurată de către Comitetul de Monitorizare pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică. Autoritatea de Management este responsabilă de gestionarea curentă și de implementarea programului.

Direcția de Asistență Tehnică are 20 de posturi alocate.

Unitatea de Politici are următoarele atribuții:

1. pregătește programul operațional și “programul complement” în colaborare cu prioritățile de AT din cadrul celorlalte Programe Operaționale

2. organizează comitetul de monitorizare pentru programul operațional, plecând de la principiile de parteneriat, reprezentare și egalitatea șanselor; asigură președinția și secretariatul comitetului de monitorizare pentru PO AT
3. pregătește raportul anual de implementare a PO AT
4. analizează și propune modificări ale programului operațional și programului complement și le înaintează comitetului de monitorizare corespunzător
5. asigură existența procedurilor cu privire la menținerea unei piste de audit adecvate
6. organizează evaluarea pentru PO AT în conformitate cu regulamentele Comisiei Europene
7. dezvoltă și promovează parteneriate pentru programul operațional de asistență tehnică
8. elaborează și implementează planul de comunicare și informare pentru PO AT

Unitatea Financiară și de Management este responsabilă cu:

1. gestionarea aplicațiilor de proiecte, evaluarea și selecția acestora
2. gestionarea contractării proiectelor
3. asigurarea pistei de audit și controlului financiar ex ante
4. transmiterea cererilor de plată către Autoritatea de Certificare
5. raportarea iregularităților

Unitatea de Implementare este responsabilă cu:

1. implementarea cheltuielilor de asistență tehnică pentru DAT
2. asigurarea funcției de help desk pentru toți ceilalți beneficiari ai PO AT
3. coordonarea și implementarea formării orizontale în domeniul instrumentelor structurale (Unitatea de Dezvoltare și Coordonare a Formării)
4. asigură secretariatul Comitetului de coordonare pentru PO AT

Unitatea responsabilă de aplicațiile de proiecte din cadrul direcției de asistență tehnică va lucra în parteneriat cu celelalte direcții din cadrul DCMIS. Celelalte direcții vor propune proiecte și vor oferi suport tehnic unității responsabile de aplicațiile de proiecte.

În vederea asigurării unui proces eficient, eficace și transparent de programare, monitorizare, management financiar, control și audit intern, următoarea separare de funcții va trebui să fie respectată:

În cazul unității naționale de coordonare (DCSIM), și în mod special în cazul DAT, în calitate de autoritate de management, aplicantul de proiect va fi diferit de unitatea responsabilă de evaluarea și selecția proiectului din două motive:

- *distribuirea clară a sarcinilor între actori;*
- *optimizarea competențelor.*

În cazul Autorității de Certificare, aplicantul ar trebui să fie diferit de unitatea responsabilă cu certificarea și plata cheltuielilor din asistența tehnică.

În cazul Autorității de Audit, aplicantul ar trebui să fie diferit de unitatea responsabilă cu verificarea proiectelor de asistență tehnică.

În cazul autorităților de management pentru celelalte Programe Operaționale, nu există nici un risc legat de ambiguitatea sarcinilor deoarece acești aplicanți nu vor fi implicați în managementul, certificarea și auditul pentru PO AT..

În vederea asigurării unei relații clare și transparente, între Autoritatea de Management și Beneficiari se vor semna acorduri de finanțare de proiecte pentru a identifica sarcinile și responsabilitățile fiecărui actor în parte.

Autoritatea de Certificare

Autoritatea de Certificare este responsabilă de certificarea cheltuielilor efectuate în cadrul Programului Operațional către Comisia Europeană și de returnarea fondurilor ne-utilizate sau a sumelor folosite necorespunzător.

În România, Autoritatea de Certificare este reprezentată de Direcția Generală Fondul Național (FN) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice. În capitolul 5.3. sunt prezentate informații detaliate cu privire la responsabilitățile Autorității de Certificare.

Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit este responsabilă de verificarea funcționării efective a sistemelor de management și control. A fost constituită conform Legii nr. 200/2005⁴ ca organism asociat pe lângă Curtea de Conturi a României. Un acord va fi semnat între Autoritatea de Audit și AM pentru PO AT. În capitolul 5.3. sunt prezentate informații detaliate cu privire la responsabilitățile Autorității de Audit.

Comitetul de Coordonare pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică

Autoritatea de Management va crea un Comitet de Coordonare pentru a acorda sprijin în procesul de implementare a Programului, pe baza principiului de parteneriat.

Autoritatea de Management va prezida reuniunile Comitetului de coordonare și va asigura activitățile administrative în vederea desfășurării activităților sale. Sarcina Comitetului de Coordonare este aceea de a selecta și coordona operațiunile implementate în cadrul Programului Operațional de Asistență Tehnică și de a asigura coordonarea și consistența lor cu operațiunile de asistență tehnică implementate în cadrul celorlalte programe operaționale. Comitetul va decide asupra frecvenței evaluării și selecției proiectelor, cu toate acestea, acest lucru se va întâmpla cel puțin o dată pe semestru.

Comitetul de Coordonare include reprezentanți ai următoarelor organisme:

- Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică
- Departamentul pentru Coordonarea Managementului Instrumentelor Structurale
- Autoritățile de Management pentru alte Programe Operaționale
- Autoritatea de Certificare
- Autoritatea de Audit

---

⁴ Pentru aprobarea Ordonanței de urgență OUG nr.22 din 17 martie 2005, pentru completarea Legii nr. 94/1992 cu privire la modul de organizare și funcționare a Curții de Conturi a României.

5.2. Monitorizarea și Evaluarea

5.2.1. Monitorizarea

Monitorizarea Programului Operațional, în raport cu progresele și metodele de implementare, va fi în responsabilitatea Autorității de Management. În ceea ce privește eforturile sale în implementarea priorităților și măsurilor din cadrul Programului, Autoritatea de Management va fi supravegheată de către Comitetul de Monitorizare pentru PO AT. Procesul de monitorizare va acoperi atât monitorizarea fizică legată de implementarea obiectivelor, priorităților și măsurilor prevăzute în Program, cât și monitorizarea financiară, ce reprezintă o funcție a managementului financiar al programului, precum și monitorizarea cheltuielilor efectuate în implementarea priorităților și a domeniilor de intervenție individuale. SMIS va asista Autoritatea de Management în monitorizarea programului operațional.

Unitatea de Politici va asigura secretariatul Comitetului de Monitorizare pentru PO AT, va pregăti toate rapoartele necesare și va organiza evaluarea pentru PO AT în conformitate cu reglementările Comisiei Europene.

Comitetul de Monitorizare pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică

Articolul 62 din proiectul de Regulament al Consiliului cu privire la instrumentele structurale prevede faptul că Statul Membru va constitui un comitet de monitorizare pentru fiecare program operațional, de comun acord cu Autoritatea de Management și în urma consultării partenerilor implicați.

Comitetul de Monitorizare este prezidat de către Directorul AM pentru PO AT.

Ca regulă generală, deciziile Comitetelor de monitorizare se vor lua pe bază de consens. Cu toate acestea, regulile procedurale ale Comitetelor de Monitorizare vor asigura adoptarea deciziilor necesare în vederea implementării PO AT, precum și a celor cu privire la realocarea de fonduri, dacă se dovedește a fi necesar. Deciziile pe baza de majoritate nu contravin regulilor și practicilor europene în materie.

Comitetul de Monitorizare se va întâlni cel puțin de două ori pe an (de obicei în primăvară și toamnă); cu toate acestea, el se poate reuni mai des, dacă acest lucru se dovedește a fi necesar. De regulă, prima întâlnire va analiza progresele înregistrate în anul precedent – și se va termina cu aprobarea raportului de implementare -, în timp ce cea de-a doua întâlnire va analiza progresele înregistrate până la 30 iunie din anul curent. În anumite condiții când se impune luarea unei decizii înainte de data prevăzută pentru următoarea întâlnire, Comitetul de Monitorizare poate de asemenea să ia decizii prin proceduri scrise.

Secretariatul pentru Comitetul de Monitorizare, localizat în cadrul Autorității de Management, pregătește documentația cu privire la progresele înregistrate, tabelele financiare cu cheltuielile efectuate, agenda și minuta reuniunii. Prezentări ale acestor documente vor fi transmise membrilor Comitetului de Monitorizare nu mai târziu de 3 săptămâni înainte de reuniune.

Comitetul va avea drept membrii:

- președinte – Directorul Direcției de Asistență Tehnică
- un reprezentant al DCMIS

- departamentele implicate în implementarea programului;
- organizații reprezentând aspecte orizontale (inclusiv Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse, Consiliul Concurenței).

Consilieri:

- Comisia Europeană;
- Autoritatea de Certificare;
- Autoritatea de Audit.

Rolul Comitetului de Monitorizare pentru PO AT

Comitetul de Monitorizare are următoarele roluri și responsabilități:

- a) va analiza și va aproba criteriile de selecție a operațiunilor finanțate în timp de patru luni de la data aprobării programului operațional. Criteriile de selecție vor fi revizuite în conformitate cu necesitățile programului;
- b) va analiza în mod periodic progresele înregistrate în atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional pe baza documentelor înaintate de Autoritatea de Management;
- c) va examina rezultatele procesului de implementare, în special în ceea ce privește atingerea țintelor stabilite pentru fiecare prioritate, precum și evaluările;
- d) va analiza și aproba rapoartele anuale și finale de implementare înaintea transmiterii lor la Comisia Europeană;
- e) va fi informat cu privire la raportul anual de control și cu privire la comentariile adresate de Comisia Europeană după examinarea raportului;
- f) poate propune Autorității de Management orice modificare sau revizuire a programului operațional care face posibilă atingerea obiectivelor fondurilor structurale sau îmbunătățirea ui de gestionare a programului, inclusiv managementul său financiar;
- g) va analiza și aproba orice propunere de amendare a conținutului deciziei Comisiei cu privire la contribuția fondurilor.

5.2.2. Evaluarea

Cadrul legal de reglementare

Evaluarea Programelor Operaționale reprezintă o activitate inseparabilă de gestionarea generală a Programului Operațional și de acțiunile de implementare, fiind un instrument în analiza relevanței, eficienței, eficacității asistenței financiare utilizate, precum și a impactului și sustenabilității rezultatelor atinse.

Obligația de a conduce evaluări sistematice a programelor Operaționale și regulile generale cu privire la aceste activități sunt prevăzute în Regulamentul Consiliului (CE) nr. ../2006 privind prevederile generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune (Articolele 36, 45 – 47), denumit în cele ce urmează „Regulamentul General al Consiliului”.

Tipuri de evaluări de efectuat

În conformitate cu Articolele 45-47 din Regulamentul General al Consiliului, pentru PO AT se vor organiza trei tipuri principale de evaluare:

- *O evaluare ex-ante*(înainte de începerea implementării Programului Operațional)
- *Evaluări pe parcursul implementării* (pe perioada implementării Programului Operațional)
- *O evaluare ex-post.*

Evaluarea ex-ante. Pentru perioada de programare 2007-2013, evaluarea ex-ante va fi condusă, pentru fiecare PO și pentru fiecare Program Complement (PC) de către un evaluator extern (un contractor unic). Gestionarea contractului de evaluare ax-ante va fi asigurat de către DCMIS prin intermediul Unității Centrale de Evaluare, în strânsă colaborare cu Autoritățile de Management și cu principalii actori implicați.

Evaluarea ex-ante pentru PO AT nu va include, ținând cont de natura sa, Analiza Strategică de Mediu.

Evaluările pe parcursul implementării derulate pe întreaga perioadă de implementare a PO AT se vor structura în trei categorii – a) *interimare*, b) *ad hoc* și c) *cu privire la o temă orizontală*, după cum urmează:

Evaluarea interimară are drept scop îmbunătățirea calității, eficienței și consistenței asistenței, precum și strategia și implementarea programelor operaționale. Evaluările interimare vor susține procesul de gestionare a Programului Operațional prin analizarea problemelor ce intervin pe perioada de implementare și prin propunerea unor soluții specifice pentru a îmbunătăți funcționarea sistemului.

Vor exista două evaluări interimare ale Programului Operațional: o primă evaluare ce va fi efectuată la sfârșitul anului 2009 sau începutul anului 2010, și o a doua în 2012. Prima evaluare interimară va analiza progresele înregistrate până la momentul prezent în implementarea Programului Operațional, axându-se în special pe aspecte precum gestionarea Programului, în timp ce a doua evaluare interimară se va axa mai mult pe priorități, și va fi orientată spre viitoarea perioadă de programare.

Evaluările ad-hoc se vor organiza atunci când monitorizarea programului scoate în evidență o îndepărtare semnificativă de obiectivele stabilite inițial sau atunci când sunt înaintate propuneri pentru revizuirea programelor operaționale. Evaluările ad-hoc se pot adresa atât aspectelor legate de implementarea sau de gestionarea unei axe prioritare luată separat sau a unui domeniu cheie de intervenție, sau ele pot fi « tematice ».

Evaluările pe parcursul implementării pentru PO AT vor fi gestionate de către Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul DCMIS și vor fi externalizate unor consultanți.

Evaluarea ex-post pentru PO AT va fi condusă de către Comisie, în strânsă colaborare cu Statul Membru și Autoritatea de Management pentru PO AT, în conformitate cu articolul 47, paragraful 3 din Regulamentul General al Consiliului.

În conformitate cu articolul 47, paragraful 2 din Regulamentul General al Consiliului, Comisia poate, de asemenea, să organizeze *evaluări strategice*, precum și evaluări legate de monitorizarea programelor operaționale.

Cadrul instituțional pentru evaluare

Cadrul național instituțional pentru evaluare cuprinde 2 niveluri:

- Un nivel de coordonare de ansamblu, asigurată de către **Unitatea Centrală de**

Evaluare constituită în cadrul DCMIS, Ministerul Finanțelor Publice

- Un nivel funcțional, compus din **unități de evaluare constituite în cadrul fiecărei AM.**

Rolul de coordonare al **Unității Centrale de Evaluare** poate fi rezumat după cum urmează:

- (i) Organizarea evaluărilor pe teme orizontale;
- (ii) Furnizarea activităților de consolidare a capacității pentru a sprijini și a dezvolta capacitatea operațională a unităților de evaluare din cadrul Autorităților de Management pentru Programele Operaționale.
- (iii) Furnizarea activităților orizontale de asigurare a calității evaluărilor.

În ceea ce privește PO AT, UCE va funcționa ca Unitatea de Evaluare pentru Autoritatea de Management. Activitatea de evaluare pentru PO AT va fi menționată clar în regulile procedurale interne ale Unității Centrale de Evaluare, oferind informații detaliate cu privire la personalul responsabil de evaluarea PO AT. În îndeplinirea responsabilităților sale legate de evaluările pentru PO AT, UCE va funcționa în colaborare cu Comitetul de Monitorizare pentru PO AT și cu Autoritatea de Management.

Se așteaptă ca două tipuri de evaluare să se desfășoare în cadrul acestei funcții:

- (i) *Evaluările interimare* se vor desfășura de două ori pe perioada de implementare a programului; și
- (ii) *Evaluările ad-hoc* se vor desfășura atunci când monitorizarea programului scoate în evidență o îndepărtare semnificativă de obiectivele stabilite inițial sau atunci când sunt înaintate propuneri pentru revizuirea programelor⁵.

Planurile de evaluare

UCE va elabora un Plan de Evaluare pentru PO AT, ce va cuprinde acțiunile de evaluare orientative planificate a fi realizate pe parcursul diferitelor etape de implementare a programului, resursele financiare și umane estimative, alocate pentru fiecare activitate de evaluare, acțiunile având drept obiectiv consolidarea capacității, precum și responsabilitățile care decurg de aici. Această planificare va fi realizată în conformitate cu noile Reglementări privind Instrumentele Structurale, documentele de lucru metodologice cu privire la evaluare elaborate de DG Regio și documentele de lucru ale Unității Centrale de Evaluare în materie de evaluare.

Acorduri de funcționare

Pentru fiecare evaluare, se vor constitui comitete de coordonare, pentru a îndeplini, cel puțin, următoarele atribuții: stabilirea termenilor de referință pentru evaluările individuale; facilitarea accesului evaluatorului la informațiile necesare în vederea realizării activității sale; sprijinirea activității de evaluare, în mod special în materie de metodologie; verificarea respectării și aplicării termenilor de referință; exercitarea controlului calității în raport cu activitatea de evaluare derulată.

---

⁵ Evaluarea poate fi tematică, iar obiectivele specifice, atribuțiile, întrebările de evaluare și rezultatele așteptate ale *evaluărilor ad hoc* vor fi definite separat pentru fiecare evaluare în parte.

În cadrul UCE se va constitui de asemenea un mecanism de urmărire a aplicării recomandărilor făcute în urma evaluărilor.

În ceea ce privește **punerea la dispoziția publicului** a rezultatelor evaluării, se va face publică o descriere sumară a rapoartelor de evaluare. Modalitățile de comunicare vor fi identificate și accesibile într-un timp foarte scurt.

5.3 Managementul financiar și controlul

Ministerul Finanțelor Publice a fost desemnat de către Statul Membru să îndeplinească rolul de Autoritatea Națională de Certificare pentru toate Programele Operaționale, având responsabilitatea de a certifica declarațiile de cheltuieli și cererile de plată înainte ca acestea să fie transmise Comisiei Europene, în conformitate cu prevederile Articolului 60 din Regulamentul General ..... Autoritatea de Certificare este constituită în cadrul structurii instituționale a Fondului Național, plecând de la experiența acumulată în gestionarea asistenței de pre-aderare.

O unitate separată din cadrul Fondului Național (FN) a fost desemnată de către Statul Membru drept Organismul Competent pentru Plăți, având responsabilitatea de a primi toate plățile efectuate din asistența financiară prin FEDR, FSE și Fondul de Coeziune alocată de către Comisia Europeană pentru toate Programele Operaționale, și responsabilitatea de a transfera plățile din fondurile europene către Beneficiari (așa cum este prevăzut în Articolul 75(2) din Regulamentul General .....).

Un organism asociat pe lângă Curtea de Conturi a României a fost desemnat drept Autoritate de Audit pentru toate Programele Operaționale. În conformitate cu prevederile Articolului 58 din Regulamentul General ....., această Autoritate de Audit este independentă, din punct de vedere funcțional, de Autoritățile de Management, de Autoritatea de Certificare și de Organismul Competent pentru Plăți.

Autoritatea de Certificare și Organismul Competent pentru Plăți – vor fi responsabile în mod special cu:

- 1) Certificarea – elaborarea și înaintarea către Comisia Europeană, în formă certificată, a declarației de cheltuieli și a cererilor de plată, în format electronic;

Certificarea atestă faptul că:

- declarația de cheltuieli este exactă, rezultă din sisteme de contabilitate fiabile și se bazează pe documente suport verificabile;
- cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile în domeniu și au fost efectuate pe baza operațiunilor selecționate a primi finanțare în conformitate cu criteriile de selecție ale programului respectiv și cu regulile comunitare și naționale.

În acest sens, atribuțiile Autorității de Certificare sunt următoarele:

- a se asigura că informațiile primite cu privire la procedurile și verificările derulate în raport cu cheltuielile și incluse în declarațiile de cheltuieli oferă o bază corespunzătoare pentru certificare, ceea ce presupune:

- verificarea conformității sumelor solicitate cu informațiile din baza de date;
- verificarea calculării corecte a sumei totale de cheltuieli eligibile;
- luarea în considerare a tuturor rezultatelor activităților de audit derulate de către și sub responsabilitatea Autorității de Audit /organismul intern de audit sau Comisia Europeană.

2) Plățile – în acest sens, se vor întreprinde următoarele activități:

- primirea asistenței financiare din instrumentele FEDR, FSE și FC;
- transferarea asistenței financiare din instrumentele FEDR, FSE și FC și sumele de co-finanțare (dacă este cazul) către beneficiari / unitățile de plată;
- elaborarea și înaintarea unei estimări a cheltuielilor către CE;
- pe baza analizei MA, centralizarea și înaintarea către Comisia Europeane a previziunilor de plăți actualizate;
- returnarea către CE a cheltuielilor non-eligibile sau instrumentelor financiare care nu au fost folosite, inclusiv dobânda pentru plățile întârziate;
- ținerea unui registru de datorii.

Autoritatea de Management pentru PO AT este responsabilă de gestionarea și implementarea Programului Operațional, într-un mod eficient, eficace și corect în conformitate cu prevederile Articolului 59 din Regulamentul General ..... Autoritatea de Management va lucra îndeaproape cu Autoritatea de Certificare desemnată și cu Organismul Competent pentru Plăți în îndeplinirea responsabilităților de management financiar și control pentru a se asigura de faptul că:

- banii sunt folosiți în modul cel mai eficient pentru atingerea obiectivelor fiecărui PO;
- utilizarea resurselor este justificată public către Uniunea Europeană și Statele Membre;
- controlul bugetar este eficient astfel încât angajamentele să fie susținute în cadrul fiecărui PO iar modelele de planificări financiare să fie respectate;
- Contractarea se încadrează în buget;
- Achiziționarea de bunuri și servicii în cadrul proiectelor:
  - are loc;
  - este conformă cu regulile europene și ale Statului Membru;
  - se face la valoarea corectă;
- Declarațiile financiare trimise către Comisia Europeană sau alte organisme sunt corecte, exacte și complete:
  - corecte – fondurile sunt aplicate corect;
  - exacte – fără erori;
  - complete – toate aspectele importante au fost incluse;
- Plățile către Beneficiari sunt efectuate periodic și fără întârzieri nejustificate sau reduse;
- Resursele de co-finanțare sunt disponibile conform planificării;
- Plățile sunt justificate corespunzător;
- Iregularitățile sunt notificate în conformitate cu reglementările Uniunii Europene;
- Orice sumă plătită eronat este recuperată complet și în timp scurt;
- Resursele nefolosite sau recuperate sunt re-angajate în cadrul Programului Operațional respectiv
- Dezangajarea din oficiu este evitată – în special în raport cu regula $n+3/n+2$;
- Închiderea fiecărui program operațional se petrece fără probleme și la timp.

În sensul obiectivului de certificare a cheltuielilor către Comisia Europeană, verificările sunt derulate la trei niveluri :

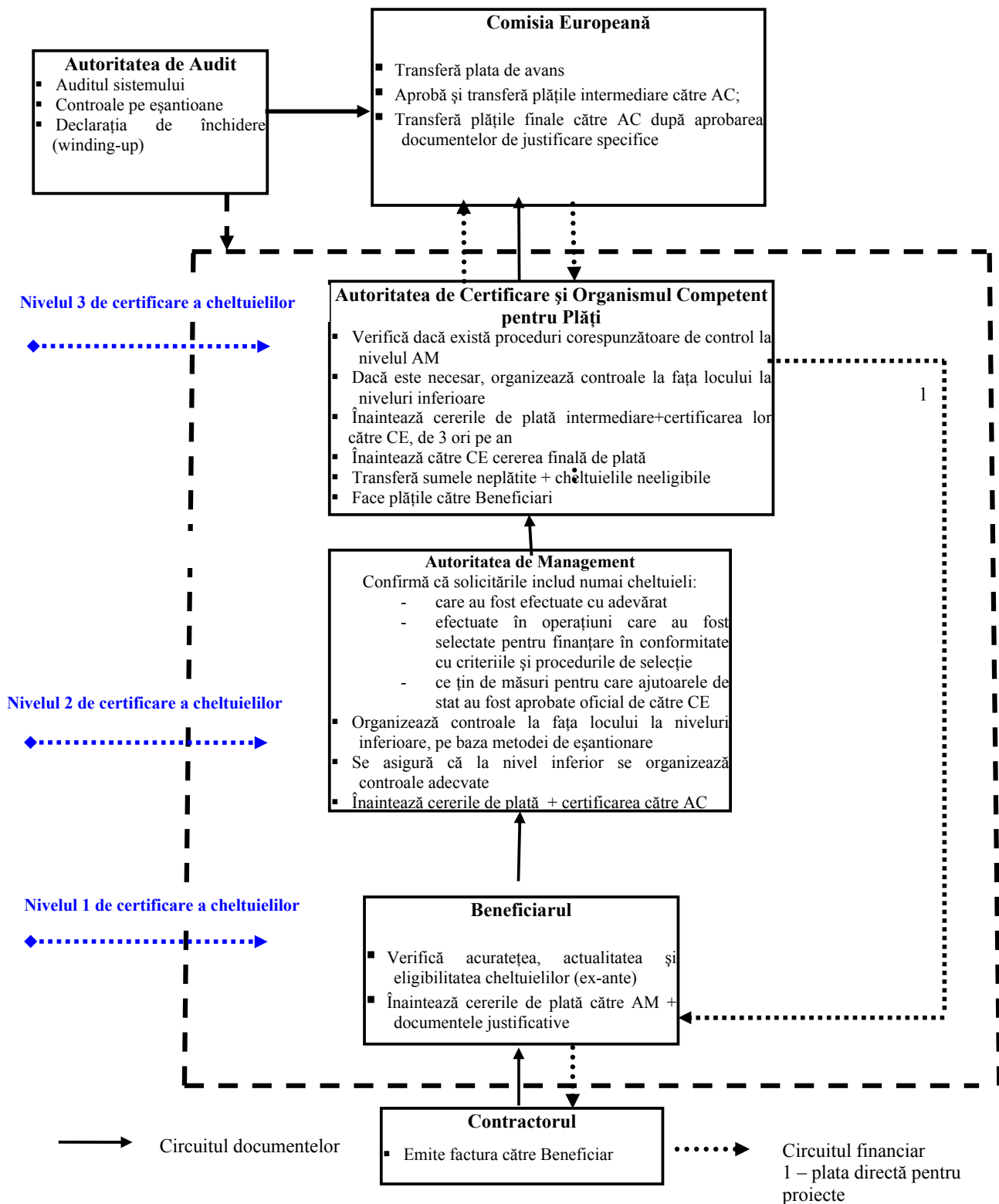
- 1) certificarea cheltuielilor la nivelul Beneficiarului;
- 3) certificarea cheltuielilor la nivelul AM;
- 4) certificarea cheltuielilor la nivelul Autorității de Certificare.

În ceea ce privește procesul de plată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, s-a luat decizia de a avea două modalități de plată:

- a) Plata directă pentru contribuția financiară a Uniunii Europene și partea de co-finanțare (acolo unde este cazul) de la Organismul Competent pentru Plăți către beneficiarii finali, în cazul proiectelor de infrastructură, și,
- b) Plata indirectă, prin intermediul unităților de plată constituite pe lângă Autoritățile de Management, pentru schemele de grant.

Pentru PO AT se va aplica modalitatea de plată directă.

Fluxul financiar pentru PO AT

Identificarea și raportarea iregularităților

Baza legală pentru aceste aspecte este reprezentată de către Regulamentul Comisiei nr. 1681/94 și nr. 2035/2005 ce modifică Regulamentul nr. 1681/94 cu privire la iregularitățile și la recuperarea sumelor plătite eronat în raport cu finanțarea politicilor structurale, de Regulamentul Consiliului nr. 2988/95 cu privire la protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene și Ordonanța de Guvern din România nr. 79/2003 pentru stabilirea modalităților de control și recuperare a sumelor rezultate din asistența financiară nerambursabilă a Uniunii Europene.

Obiectivul acestei secțiuni este acela de a descrie procesul de identificare și raportare a oricărei suspiciuni de fraudă sau altă iregularitate. Această secțiune va analiza de asemenea importanța aplicării imediate a unei acțiuni corective (inclusiv sancțiuni și declanșarea procedurilor civile sau penale) considerate necesare ca urmare a investigației asupra unei iregularități.

Iregularitățile ce implică pierderea de fonduri europene de mai puțin de 4.000 de euro nu sunt necesare a fi raportate către Comisie, în conformitate cu Regulamentul Comisiei (CE) No 2035/2005 ce modifică Regulamentul nr. 1681/94 numai dacă acest lucru nu este solicitat în mod expres de către Comisie.

Prin urmare, iregularitățile mai mari de 4.000 de euro și toate iregularitățile comise în mod intenționat trebuie să fie raportate către Comisia Europeană. Aceste rapoarte sunt centralizate și verificate de către Autoritatea de Certificare/Plată și sunt apoi comunicate Serviciului de Coordonare Anti - Fraudă (SCAF) în vederea transmiterii lor la OLAF, o dată pe semestru. Autoritatea de Certificare primește rapoartele de la Autoritățile de Management și trebuie să includă orice raport cu privire la iregularități din cadrul Autorității de Certificare însăși.

Pentru a putea permite un proces adecvat de prevenire, detectare și raportare a iregularităților, la nivelul Autorităților de Management și al Beneficiarului (B), se va numi un ofițer pentru iregularități. Ofițerul pentru iregularități numit la nivelul Beneficiarului pregătește rapoartele semestriale și rapoartele ad-hoc și le transmite Autorității de Management. Ofițerul de iregularități numit la nivelul Autorității de Management va pregăti rapoarte semestriale și pe cele ad-hoc și le va transmite Autorității de Certificare.

Ofițerul pentru iregularități va acționa fie din proprie inițiativă, fie pe baza plângerilor primite. Ofițerul pentru iregularități își va desfășura activitatea plecând de la Manualul de Ireregularități ce va fi elaborat la nivelul fiecărei structuri implicate (AM și B).

Auditul intern

În cadrul Ministerului Finanțelor Publice există o Unitate de Audit Intern, cu statut independent de structura ce îndeplinește rolul de Autoritate de Management pentru PO AT și este direct subordonată ministrului.

Coordonarea metodologică a Unității de Audit Intern este asigurată de către o unitate specială din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, și anume de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern.

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern are următoarele atribuții:

- Dezvoltă și implementează procedurile și metodologia unitară bazată pe standardele internaționale aprobate de către Uniunea Europeană, inclusiv manualele de audit intern și piste de audit.
- Dezvoltă metodologii de gestionare a riscurilor.
- Dezvoltă codul deontologic pentru auditorul intern.
- Aprobă normele metodologice cu privire la auditul public intern, specific diferitelor domenii de activitate în materie de audit public intern.
- Dezvoltă un sistem de raportare a rezultatelor tuturor activităților de audit public intern și elaborează un raport anual.
- Verifică dacă normele, instrucțiunile, precum și codul deontologic sunt respectate de către serviciile de audit intern din cadrul structurilor publice; poate iniția măsuri corective necesare în colaborare cu directorul entității publice respective.
- Coordonează sistemul de recrutare și formare în domeniul auditului public intern.

Unitatea de Audit Public Intern din cadrul MFP are manuale specifice de audit pentru fondurile structurale.

În conformitate cu prevederile legii, atribuțiile Unității de Audit Intern sunt următoarele:

- Desfășoară activitățile de audit intern pentru a evalua dacă sistemele de management financiar și control ale structurii publice sunt transparente și conforme cu normele de legalitate, regularitate, raportul cost-eficacitate, eficiență și eficacitate;
- Informează UCAAPI cu privire la recomandările care nu au fost urmate – de către directorul entității publice auditate și cu privire la consecințele lor;
- Raportează periodic cu privire la rezultatele, concluziile și recomandările emise în urma activităților de audit .
- Pregătește o prezentare anuală a activităților sale în raportul anual.
- Raportează imediat către directorul entității și către unitatea de inspecție în cazul detectării unor iregularități grave sau situații de fraudă.

Autoritatea de Audit

România a constituit o **Autoritate de Audit** pentru toate Programele Operaționale prin Legea nr. 200/2005.

Autoritatea de Audit este un organism asociat pe lângă Curtea de Conturi, fără personalitate juridică, independent de Curtea de Conturi din punct de vedere funcțional și în același timp independent de toate Autoritățile de Management și de Autoritatea de Certificare.

În conformitate cu prevederile Legii 200/2005, articolul 14², Autoritatea de Audit are următoarele responsabilități:

- auditul sistemului, controale pe bază de eșantioane și auditul final;
- verificări și audit extern pentru fondurile structurale;
- verificări anuale cu privire la sistemele de management și control;
- verificări ale declarațiilor de cheltuieli, pe baza unui eșantion corespunzător;
- organizează verificări adecvate în vederea emiterii declarațiilor de validitate la închiderea măsurilor și a programelor;
- verifică existența și corectitudinea co-finanțării naționale.

Achizițiile publice

Misiunea Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (A.N.R.M.A.P.) este aceea de a crea, la nivel strategic, promovarea și implementarea politicilor în materie de achiziții publice;

A.N.R.M.A.P. este organizată ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea directă a Primului ministru;

Având rolul de a asigura un cadru legal armonizat cu prevederile comunitare în domeniul achizițiilor publice, și de asemenea de a aplica prevederile legale în contextul gestionării Fondurilor Structurale și de Coeziune, A.N.R.M.A.P. va avea următoarele responsabilități:

- elaborarea strategiei în domeniul achizițiilor publice;
- asigurarea unui cadru legal coerent și armonizat cu acquis-ul comunitar în domeniul achizițiilor publice prin reglementarea procedurilor pentru acordarea contractelor de achiziții publice;
- asigurarea unei aplicări adecvate a legislației în domeniul achizițiilor publice prin dezvoltarea capacității de implementare la nivelul autorității contractante;
- îndeplinirea obligațiilor ce decurg din aplicarea prevederilor directivelor Uniunii Europene în domeniul achizițiilor publice;
- monitorizarea, analizarea, evaluarea și supervizarea metodelor folosite în acordarea contractelor de achiziții publice;
- asigurarea unui canal de comunicare permanent cu structurile din cadrul Comisiei Europene, cu instituțiile corespondente din Statele Membre din cadrul Uniunii Europene și cu organismele de interes public național și care reprezintă România în cadrul Comitetelor Consultative, al grupurilor de lucru sau al rețelelor de comunicare organizate de Comisia Europeană;
- consilierea metodologică a autorităților contractante în procesul de acordare a contractelor de achiziții publice, având rol de sprijin în asigurarea aplicării corecte a legislației în domeniu;
- inițierea/susținerea proiectelor sau acțiunilor pentru formarea personalului implicat în activitățile specifice legate de achizițiile publice, având un rol de sprijin în dezvoltarea capacității de implementare a legislației la nivelul autorităților contractante ;

Controlul ex-ante

Mecanismul propus pentru efectuarea controlului ex-ante va fi stabilit la nivelul Ministerului Finanțelor Publice; acest mecanism va funcționa ca un sistem de observare independent și va asigura analiza și calitatea procedurii de licitație și a documentelor de contractare pentru toate contractele de achiziții publice (servicii, contracte de furnizare produse și contracte de lucrări) ce se ridică deasupra unui anumit prag ce va fi stabilit de către părțile implicate.

5.4 Informarea și Publicitatea

Promovarea și publicitatea PO AT se vor realiza în conformitate cu reglementările în vigoare.

Promovarea PO AT se va axa în principal pe încurajarea beneficiarilor de a folosi toate posibilitățile de finanțare pentru eficiența gestionare, monitorizare, evaluare și control al procesului de implementare a fondurilor structurale.

Autoritatea de Management are obligația de a furniza și de a disemina informația cu privire la asistența financiară nerambursabilă prin Programul Operațional și cu privire la toate proiectele ce sunt implementate. Mai mult decât atât, Autoritatea de Management va iniția și implementa acțiuni promoționale și de informare .

În cadrul acțiunilor promoționale, Unitatea de Politici din cadrul Autorității de Management :

- va susține și actualiza pagina de internet cu privire la PO AT, cu informații referitoare la cererile de proiecte, execuția proiectelor din cadrul PO AT, criteriile de selecție, formularele de aplicație, forum-uri, rubrici de genul întrebări frecvente etc.
- va edita buletine de informare,
- va organiza conferințe, seminarii și ateliere de lucru pentru beneficiari și pentru cei care primesc asistență.

Unitatea de Implementare din cadrul AM pentru PO AT va acționa de asemenea ca un help desk pentru beneficiari, oferindu-le sprijin în pregătirea aplicației pentru proiecte și implementării proiectelor de Asistență Tehnică.

Pentru PO AT va fi elaborat un plan de comunicare, cu acțiuni detaliate ce vor fi întreprinse de către AM pentru PO AT în vederea asigurării unei promovări și a unor acțiuni de publicitate eficiente cu privire la PO AT.

5.5 Sistemul Informatic Unic de Management

Conceputul Sistemului Informatic Unic de Management

Sistemul Informatic Unic de Management reprezintă un sistem informatic la nivel național, bazat pe internet, ce sprijină toate organizațiile din România implicate în implementarea Cadrului Național Strategic de Referință și a Programelor Operaționale. Sistemul se adresează nevoilor existente la toate nivelurile de management (Autorități de Management, Organisme Intermediare, Autoritatea de Certificare etc.) și tuturor etapelor ciclului unui program (programare, evaluare a aplicațiilor, licitație, contractare, monitorizare, evaluare, plăți, audit și control). Caracteristica principală a SMIS este aceea că oferă utilizatorilor un mecanism unic pentru a-i asista în îndeplinirea sarcinilor lor curente.

Structura și funcționalitățile SMIS

Structura SMIS a urmat următoarele trei principii importante : **disponibilitatea** datelor (datele sunt disponibile în mod direct în urma solicitării unui utilizator autorizat); **confidențialitatea** datelor (datele sunt furnizate numai acelor utilizatori autorizați în accesarea acestor informații); **integritatea** datelor (procesarea datelor ar trebui să se realizeze numai de către utilizatorii autorizați prin mijloace autorizate). Ca modalitate de implementare a celor trei principii menționate mai sus, sistemul suportă un număr semnificativ de utilizatori împărțiți în categorii de grupuri/roluri de utilizatori. În acest sens, drepturile de acces ale utilizatorilor sunt ușor de organizat și de gestionat iar accesul la informație poate fi realizat într-un mod flexibil și auditat în totalitate.

Pentru a furniza un instrument eficient de management, modelul funcțional al SMIS se bazează pe un set de sub-sisteme, ce reflectă împreună marea varietate de funcționalități pe care sistemul este conceput să le îndeplinească, după cum urmează :

- *Programarea* ce permite înregistrarea și modificarea informațiilor principale cu privire la CSNR, declinate la nivelurile inferioare ale Programelor Operaționale, axelor prioritare, domeniilor cheie de intervenție și ale operațiilor;
- *Gestiunea proiectului* (înregistrarea și modificarea principalelor informații cu privire la proiecte, inclusiv contracte⁶);
- *Monitorizarea* ce permite observarea progreselor înregistrate de CSNR la toate nivelurile, atunci când este cazul, în sensul atingerii țintelor stabilite anterior; permite de asemenea, în mod automat, agregarea de jos în sus a *valorii actuale* a datelor centrale ce sunt înregistrate la nivelurile inferioare ale sistemului
- *Auditul* ce înregistrează rezultatele acțiunilor de control și audit și care generează rapoartele de audit;
- *managementul financiar* care se referă la plata către beneficiari, la declarațiile de cheltuieli și la cererile de plată, previziunile de cereri de plată, afluxuri, veniturile proiectelor, suspendări și recuperarea sumelor;
- *raportarea*, ce permite generarea rapoartelor solicitate prin Regulamente și necesare diferiților actori.

Schimbul electronic de date cu Comisia Europeană se va realiza prin intermediul unui interfață între SMIS și sistemul informatic de management al Comisiei Europene care este în curs de dezvoltare în cadrul proiectului SFC2007 – Schimbul Electronic de Date.

6. Parteneriat

În conformitate cu Articolul 10 din proiectul de Regulament cu privire la regulile generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, proiectul de PO AT a fost elaborat și va fi implementat, monitorizat și evaluat în cadrul parteneriatului cu autoritățile relevante.

Elaborarea PO AT s-a realizat prin respectarea principiului de parteneriat. În acest sens, structura și conținutul PO AT au fost prezentate și discutate cu instituțiile partenere (autorități de management, autoritate de certificare, autoritatea de audit și DCMIS) de mai multe ori începând din Septembrie 2005, atât în cadrul reuniunilor unilaterale cât și în cadrul reuniunilor bilaterale.

Pentru a permite discuții intense cu privire la măsurile de AT, un grup de lucru de asistență tehnică a fost stabilit în Octombrie 2005. Principalul obiectiv al grupului de lucru de asistență tehnică este acela de a asigura un proces eficient de implementare și o coordonare corespunzătoare a operațiunilor de asistență tehnică din Cadrul Strategic Național de Referință și din cadrul Programelor Operaționale.

Până în prezent, grupul de lucru s-a întâlnit de patru ori, prima reuniune având loc în noiembrie 2005, a doua în decembrie 2005, a treia reuniune în ianuarie 2006 și a patra reuniune în martie 2006. Membrii grupului de lucru sunt reprezentanți ai Autorității de Management pentru Programul Operațional de Asistență Tehnică (AM PO AT), ai celor 6 Autorități de Management pentru

---

⁶ Contractul reprezintă un angajament legal încheiat între Beneficiar și Furnizorul de servicii, lucrări sau bunuri necesare implementării unei părți din proiect.

Programele Operaționale, ai Autorității de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar, ai Autorității de Certificare și ai Autorității de Audit.

Grupul a fost de asemenea constituit pentru a gestiona aspectele legate de implementarea AT pe perioada 2007-2013, reprezentând un forum util în rezolvarea problemelor ce pot apărea în procesul de implementare.

Principalele atribuții ale grupului de lucru sunt următoarele:

- Coordonează programarea priorităților de Asistență Tehnică din cadrul Programelor Operaționale pentru a se asigura în întregime coerența obiectivelor de Asistență Tehnică din cadrul CSNR ;
- Asigură o bună colaborare între toate unitățile de AT (din cadrul AM), schimbul de experiență și dezvoltarea unor bune practici în domeniul implementării AT;
- Oferă orientare și consiliere strategică la nivelul tuturor unităților de AT (din cadrul Autorităților de Management) în îndeplinirea sarcinilor lor;
- Coordonează operațiunile de asistență tehnică pentru a evita suprapunerile posibile, pentru a elimina carențele și pentru a asigura rezolvarea problemelor apărute în procesul de implementare și gestionare a priorităților de AT ;
- Stabilește unele standarde comune și abordări unitare în următoarele aspecte: eligibilitatea cheltuielilor de AT, formare, evaluare, promovare, echipamente.